

Univerzita Karlova v Praze

Husitská teologická fakulta

Bakalářská práce

Praha, 2012

Ing. Veronika Handová

Univerzita Karlova v Praze

Husitská teologická fakulta

Bakalářská práce

**Humanitární činnost švýcarské pedagožky Olgy
Fierzové (1900-1990)**

Olga Fierz and Her Humanitarian Activities

Vedoucí práce:

ThDr. Kamila Veverková, Th.D.

Autor:

Ing. Veronika Handová

2012

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí této práce ThDr. Kamile Veverkové, Th.D. za metodické vedení, PhDr. Lence Lajskové odborné pracovníci Archivu P. Pittra a O. Fierzové a PhDr. Jiřímu Křesťanovi, CSc., vedoucímu 6. oddělení Národního archivu za praktickou pomoc. Své rodině, Janě Novákové a Jiřímu Maškovi za veškerou podporu.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Humanitární činnost švýcarské pedagožky Olgy Fierzové (1900 – 1990)“ zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato bakalářská práce byla umístěna v Ústřední knihovně UK a používána ke studijním účelům.

V Praze dne 10. dubna 2012

Veronika Handová

Anotace

Tématem bakalářské práce „**Humanitární činnost švýcarské pedagožka Olgy Fierzové (1900 - 1990)**“ je Olga Fierzová. Žena, která spolu s Přemyslem Pittrem sdílela jeho poslání vytvářet znevýhodněným, převážně dětem ze sociálně slabých oblastí (např. z pražského Žižkova, koncentračních táborů aj.) lepší výchozí pozice pro další život. V souvislosti s pomocí dětem se většinou mluví o Přemyslu Pittrovi, pacifistovi, který službě míru a péči o ně zasvětil svůj život. Jaká však byla role Olgy Fierzové? Proč přijela ze Švýcarska do Čech? Jak se vyrovnávala s životem v cizí zemi? Proč téměř sedmdesát let žila vedle muže, který jí hned na začátku jejich vztahu řekl, že jeho posláním není rodinný život? Na tyto a podobné otázky se snaží odpovědět tato práce.

Klíčová slova

Olga Fierz, Přemysl Pitter, dobročinnost, nacismus, děti

Annotation

Bachelor thesis (Olga Fierz and Her Humanitarian Activities) is concern with Olga Fierz. Together with Přemysl Pitter she shared his mission to create better starting position for future life for mostly disadvantaged children from socially deprived areas (among others Prague “slum” Žižkov, concentration camps,..). In this context is mostly mentioned Přemysl Pitter. Work of Olga Fierz was very important for his mission. But what was the role of Olga Fierz? Why did she come from Switzerland to the Czechoslovakia? How did she deal with life in the foreign country? Why did she for a so long time lived next to the man, who told her immediatelly at the beginning of their relationship that his mission in life is not the family life?

Key words

Olga Fierz, Přemysl Pitter, Charity, Nazi, Children

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	5
ÚVOD	8
1.1 Metoda	8
1.2 Postavení ženy na přelomu 19. - 20. stol	9
2. „KOŘENY“ OLGY FIERZ	11
2.1 Dětství	11
2.2 Škola a první zaměstnání	14
3. ŽIVOT VEDLE PŘEMYSLA PITTERA	18
3.1 1926-27 (setkání)	18
3.2 1927-29 (ze Švýcarska do Prahy)	23
3.3 Československo	28
3.4 Milíčův dům	31
3.5 Život mezi Čechy	31
3.5.1 <i>Služba dětem</i>	31
3.5.2 <i>Léta 1936 – 39</i>	36
3.5.3 <i>Válka</i>	37
3.5.4 <i>Akce „Zámky“</i>	38
4. ROZDĚLENÍ PŘEMYSLA PITTERA A OLGY FIERZOVÉ	39
4.1. Léta 1947 - 1950	41
4.2 Policejní spisy o Olze Fierz	41
4.3. Léta 1950 - 51	44
4.3.1 <i>Nucený odjezd</i>	44
4.3.2 <i>Opět spolu</i>	45
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
SEZNAM VYOBRAZŇÍ	51
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	52
RESUME	55

Seznam zkratek

a.j.	a jiné
a.s.	akciová společnost
atp.	a tak podobně
B.B.C.	British Broadcasting corporation
cca	přibližně
č.j.	číslo jednací
Čsl.	Československý
EO	evidence obyvatelstva
F.O.R	Fellowship for Reconciliation - Hnutí pro smír
IFOR	International Fellowship of Reconciliation - Hnutí pro mezinárodní smír
Kč	korun českých
např.	například
PŘ	Policejní ředitelství
PŘ-EO	Fond policejního ředitelství v Praze - evidence obyvatelstva
resp.	respective, jinak řečeno
s.	strana
s. s r.o.	společnost s ručením omezeným
SCI	Service Civil International - Mezinárodní občanská služba
Srov.	srovnej
stol.	století
SÚA	Státní ústřední archiv v Praze

ÚVOD

Olga Fierzová byla cílevědomá a skromná žena. Cílem jejího života byla služba druhým v souladu s idejemi a plány Přemysla Pittra. Tomu podřídila téměř veškerou svoji činnost. Až na sklonku svého života¹ se nechala přemluvit, aby začala psát svůj životopis. Používala k tomu modré školní sešity.

Je v nich zachycena doba od jejího raného dětství do seznámení s Přemyslem Pittrem v roce 1927. Všechny informace, které se týkají jejího dalšího života bylo zapotřebí dohledat u pamětníků², kteří ji líčí jako obětavou, laskavou ženu, která účinně pomáhala lidem v nejrůznějších, mezních situacích jejich života. Záměrem této práce je charakterizovat Olgu Fierzovou jako člověka, zjistit, co ovlivnilo vývoj její osobnosti a jakým způsobem ona ovlivňovala své okolí.

1.1 Metoda

Olga Fierzová³ – žena ve stínu, to je nejčastěji užívaný přívlastek této usměvavé ženy. Jiné by mohly být učitelka, tetička, matka mnoha opomíjených dětí potřebujících lásku. Nebo také překladatelka, účetní, přítelkyně nemocných, věrná strážkyně odkazu Přemysla Pittra a mnoho dalších. V této práci jsem se snažila alespoň trochu přiblížit tuto tichou, skromnou ženu, která se až na sklonku svého života nechala přesvědčit, aby napsala také několik slov o sobě. Metodickým východiskem předkládané práce je kritické rešeršní zpracování neobyčejného života ženy, věnující se zcela nesobecky pomoci potřebným. Olga Fierzová, původem Švýcarka, se v rámci naplňování svého poslání naučila česky tak, že údajně mluvila téměř bez přízvuku. Své deníky do „modrých“ sešitů psala německy. Výtahy překladů těchto tzv. „modrých“ sešitů přeložených většinou manželi Sedláčkovými pro potřeby Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové tvoří primární prameny předkládané práce. Z těchto

¹ Ve svých 82 letech. Srov. SEDLÁČKOVÁ, Blanka. Autobiografie Olgy Fierzové v modrých sešitech (1900 – 1927). In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 61 - 63.

² Viz úvod.

³ V její bibliografii můžeme nalézt i FIERZS nebo FIERZ. Srov. BLÁHA, Petr - ŠTĚPÁN Jan. Bibliografie Olgy Fierzové. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 56 - 60.

zdrojů pochází především informace o jejím dětství a setkání s Přemyslem Pittrem. Přemysl Pitter - významný představitel českého mírového hnutí⁴ našel v Olze laskavou, věrnou a schopnou „spolubojovnici“ za šťastnější osudy potřebných (zejm. dětí) jimž oba zasvětili svůj život. Vhledem k rozsahu o bakalářské práce bylo možno se dopodrobna věnovat pouze některým aspektům jejich společné činnosti. Zvolila jsem jejich působení v Čechách. Při tom jsem vycházela především ze Sborníků Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, dále pak z knih Pavla Kohna (*Zámky naděje*) a Pavla Kosatíka (*Sám proti zlu, Člověk má dělat to, nač má sílu - životopis Olgy Havlové*). Dalším cenným zdrojem informací⁵ byl Státní ústřední archiv v Praze. V práci jsem použila českou variantu jejího jména⁶. Práce je rozdělena chronologicky. Kapitola 1. 2. obsahuje stručnou charakteristiku postavení ženy v západní společnosti na přelomu 19. a 20. století. Poté následují kapitoly, které se většinou přímo týkají Olgy Fierzové. (tj. Dětství, škola a první zaměstnání, Setkání s Přemyslem Pittrem, její pobyt v Československu, práci v Milíčově domě do okupace, za 2. světové války, po ní a její život v Čechách v období těsně před jejím neplánovaným odchodem z Československa. Práce končí opětovným setkáním Olgy a Přemysla těsně před začátkem další etapy jejich společné práce v uprchlickém táboře Valka v roce 1952.

1.2 Postavení ženy na přelomu 19. - 20. stol.

Počátek 20. stol. je dobou válek⁷ a mírového hnutí⁸, návratu k přírodě⁹, vědeckých objevů. V západní¹⁰ civilizaci dobou velkých změn v řadě oblastí, které ovlivňují lidský život. Obsah antického pojmu *demos* se rozšiřuje na všechny¹¹ lid, do kterého je zahrnuta i

⁴ Přemysl Pitter byl pro své radikální názory ve sporu nejen s TGM, ale i se všemi režimy, které se v Čechách vystřídaly od počátku 20. století do let 50. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009., s. 111. a srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist. ,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000, 147.

⁵ Z časových důvodů ne tak využívaný, jak by si zasloužil.

⁶ Kromě citací, kde jsem nechala originální tvar jejího jména.

⁷ Kromě 1. světové války (1914-1918) války např. na Balkáně (v období 1912-13) v Rusku (1905). Srov. *Velká nástěnná mapa světových dějin*. Praha. Kentaur a.s Polagrafia, 1992.

⁸ 28. června 1919 byla podepsána Versaillská mírová smlouva a vznikla Společnost národů (1920). http://cs.wikipedia.org/wiki/Spole%C4%8Dnost_n%C3%A1rod%C5%A [cit. 9. 4. 2012]

⁹ 1908 založeno skautské hnutí srov. *Velká nástěnná mapa světových dějin*. Praha. Kentaur a.s Polagrafia, 1992.

¹⁰ Evropsko-americké. Srov. KREJČÍ, Jaroslav. *Postižitelné proudy ději – civilizace a sociální formace, struktury a procesy, kultura a politika, revoluce a renesance, náboženství, národy a státy*. 1. vyd. Praha. Sociologické nakladatelství (SLON), 2002. 470.

¹¹ *Tamtéž*.

ženská část populace^{12,13}. Ženy získávají přístup do politických organizací¹⁴ i do zákonodárných sborů¹⁵. Technický a civilizační pokrok umožňuje menší zatížení žen péčí o rodinu¹⁶, ale klasické rozdělení rolí ve vnějších a vnitřních pracích zůstává až do první světové války, která s konečnou platností potvrdila intelektuální i fyzickou rovnocennost obou pohlaví¹⁷.

Dochází k přehodnocování vztahu k výchově dětí¹⁸. Dítě se na přelomu 19. – 20. stol. stává středem pozornosti¹⁹. V průběhu první poloviny 19. století se objevily v Evropě nové výchovné instituce určené k opatrování kojenců, batolat a dětí předškolního věku. V západní Evropě byly zakládány s cílem pomoci zaměstnaným matkám, především těm, které pracovaly v továrnách²⁰. První česká lékařka Anna Bayerová propaguje otužování, dokonalou čistotu, vycházky, čerstvý vzduch, dostatek světla, spánku volnosti²¹.

Počátkem 20. stol se tedy žena s definitivní platností stává rovnocennou partnerkou mužů.

¹² Vzhledem k reprodukční roli obou pohlaví však situace de facto neodpovídá pozici de iure. *Tamtéž*.

¹³ 1928 zavedeno ve velké Británii všeobecné hlasovací právo. Srov. *Velká nástěnná mapa světových dějin. Praha. vydal: Kentaur a.s Polagrafia, 1992.*

¹⁴ Srov. LENDEROVÁ, Milena. *K hříchu i k modlitbě – žena v minulém století*“. 1. vyd. Praha. Mladá Fronta, 1999. s. 270.

¹⁵ *Tamtéž*.

¹⁶ Pouze jedna čtvrtina novorozenců se dožívá dospělého věku. Srov. *KREJČÍ, J.: Postižitelné proudy ději – civilizace a sociální formace, struktury a procesy, kultura a politika, revoluce a renesance, náboženství, národy a státy. Praha. Vydalo: Sociologické nakladatelství (SLON), 2002., s. 470.*

¹⁷ Srov. LENDEROVÁ, Milena. *K hříchu i k modlitbě – žena v minulém století*“. 1. vyd. Praha. Mladá Fronta, 1999., s. 271.

¹⁸ 1905 předkládá Albert Einstein První teorii relativity, bylo poprvé použito neónové osvětlení (1905), vynalezen bakelit (1908), zip (1913) nylon (1927), rozštěpen atom (1919), Srov. *Velká nástěnná mapa světových dějin. Praha. vydal: Kentaur a.s Polagrafia, 1992.*

¹⁹ Srov. LENDEROVÁ, Milena. *K hříchu i k modlitbě – žena v minulém století*“. 1. vyd. Praha. Mladá Fronta, 1999., s.13.

²⁰ Srov. *tamtéž*, s. 29

²¹ Srov. *tamtéž*, s. 28

2. „KOŘENY“ OLGY FIERZOVÉ

2.1 Dětství

Olga Fierzová se narodila 26. července 1990 v městě Badenu v kantonu Aargau²² v zámožné švýcarské rodině. Její matka, po které dostala Olga své křestní jméno, pocházela z bohaté²³ kalvínské²⁴ rodiny. Její otec Erneste Fierz byl absolvent technické školy Winterthur²⁵. Oba narodili ve středním Toggenbergu. Vzali se v Badenu. Bydleli na Divadelním náměstí, kam si chodila hrát. Ze záznamů se dovídáme, že Olžina matka²⁶ tak na Olgu mohla dohlížet přímo z okna bytu, kde bydleli. Olga ve svých denících vzpomíná „že ji slyšela několikrát vyprávět, o tom, jak „jednou s velkou nelibostí přihlížela, jak jakýsi malý uličník naházel do mého (Olžina) prvního kočárku s panenkou písek a běžel pryč“. „Jak byla překvapená, když malá Olgeli jej zadržela a okamžitě donutila, aby písek a kaménky odstranil a panenku uložil do čistého kočárku“.

Do školy začala Olga chodit v Stäffa, kam se přestěhovali. Ve svém deníku²⁷ Olga vzpomíná, jak ji maminka učila zahradničit na přiděleném záhonku, jak jezdily s tatínkem na výlety po jezeře a do hor a jak jí teta Anna ušila na karneval kostým pierota, který nahradil kroj, který nosívaly za tímto účelem maminka a její sestry. Podle Olgy ji velice ovlivnila jedna příhoda z jejího posledního roku ve Švýcarsku. Chodila do čtvrté třídy. Jejich učitel Angst (nadšený propagátor Pestalozziho idejí) organizoval sbírku na obnovu prvního působiště Heinricha Pestalozziho²⁸ v Birru²⁹. Při té příležitosti je seznámil s Pestalozziho

²² Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s. 23.

²³ Jejím rodičům a jí spolu s jejími třemi sestrami se s obrovskou pílí, houževnatostí a šetrností se podařilo vybudovat největší obchodní dům v kraji (byl v městě Oberthur v Lichtenbergu). Srov. *tamtéž* str. 24 a též. SEDLÁČKOVÁ, Blanka – SEDLÁČEK, Zdeněk. Dětství Olgy Fierzové. In *Hovory 4 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce Ralpa Hegnauera (1910 – 1997)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1998. s. 55.

²⁴ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s.24

²⁵ Později pracoval jako projektant pro BBC. Srov. SEDLÁČKOVÁ, Blanka – SEDLÁČEK, Zdeněk. Dětství Olgy Fierzové. In *Hovory 4 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce Ralpa Hegnauera (1910 – 1997)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1998. s.53.

²⁶ Srov. *Tamtéž*, s.54.

²⁷ *Tamtéž*.

²⁸ Johan Heinrich Pestalozzi (Johan Heinrich Pestalutz 12.1. 1746 – 17.2.1827) švýcarský pedagog, zakladatel školní tělesné výchovy. Jádrem jeho výukového systému byl důraz na mravní, rozumovou a tělesnou výchovu ("srdce, ducha a ruky"). Zpočátku pod pojmem výchovy "ruky" si představoval hlavně výchovu k čínorodé práci a k manuální dovednosti, kterou však spojoval s přirozenými dětskými hrami a nakonec dospěl až k vytvoření řady jednoduchých cvičení. Pestalozzi je autorem „**Terapie pevným objektem**“ (podrobnosti o prameni se nepodařilo dohledat) jako metodou psychoterapie u dětí

výchovnou koncepcí a děti dostaly litografickou reprodukci malby od neznámého malíře „Pestalozzi ve Stanzu“ současně s malou žlutou obálkou. Dostaly za úkol požádat rodiče o příspěvek k získání „Nového dvora“³⁰. Obrázek patřil dlouhá léta k Olžiným drahocennostem³¹.

Před přestěhováním do Stäfa získal³² její otec do vlastnictví továrnu na elektrické měřicí stroje. Ve svém deníku Olga Fierzová píše, že byl sice dobrý technik, ale nedokázal se přizpůsobit pragmatickým požadavkům průmyslu a obchodu. Toho využili ostatní partneři a on v době krize o všechno přišel. Ztratil veškerý kapitál (celé mamincino dědictví a věno) včetně domu³³, ve kterém bydleli. Sehnal práci jako technik švýcarské firmy v Bruselu. Fierzovi se museli přestěhovat do velkoměsta, kde nikoho neznali a jehož hovorovému jazyku nerozuměli³⁴. Aby zajistil dětem lepší vychování, poslal pan Fierz děti do placené školy na předměstí St. Giles. Olga nebyla v tomto prostředí šťastná³⁵. Uvítala, že otec je po prázdninách dal zapsat do blízké obecné školy. Zde se cítila jako doma a brzy spolu se sestrou patřily mezi nejlepší žákyně. Otec také dbal o to, aby se doma mluvilo jejich mateřštinou tj. „Swyzerdeutsch“.

Olžina matka neuměla dobře francouzsky. Kromě toho si musela zvykat³⁶ obstarávat domácnost bez posluhovačky. Ztráta majetku pro ni byla „zatěžkávací zkouška“ ale horší bylo, že v rodinných dopisech (zvláště těch od tety Anny) chodily nelítostné invektivy. Matka

s poruchami vztahů. Další jeho díla jsou např. „**Večer poustevníkův**“ (poprvé seznamuje s výchovatskými zásadami – nejprve obecné vzdělání pak odborný výcvik) (podrobnosti o prameni se nepodařilo dohledat); „**Kterak Gertruda své děti vyučuje**“ (návod matkám, jak vyučovat svoje děti) (podrobnosti o prameni se nepodařilo dohledat). Citát: „Člověk je dobrý a chce dobro. A když je zlý, tak lidé zajisté mu zatarasili cestu, na níž chtěl dobrým být. Je to hrozná věc zatarasit cestu...“

Srov. <http://sestrylf3.unas.cz/pestalozzi.html>; [cit. 7.4.2012]

²⁹ Kanton Aargau. Srov. SEDLÁČKOVÁ, Blanka – SEDLÁČEK, Zdeněk. Dětství Olgy Fierzové. In *Hovory 4 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce Ralpa Hegnauera (1910 – 1997)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1998. s.56

³⁰ Sběrka byla úspěšná a v roce 1998 Pestalozziho Neuhoff Birr poskytoval přístřeší více než čtyřiceti sociálně slabým a opuštěným dětem. Srov: *Tamtéž*. s. 57

³¹ *Tamtéž*.

³² Srov. FIERZ, Olga. Léta mládí v Bruselu. In *Hovory 5 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1999. s. 9.

³³ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 24.

³⁴ Olze bylo tehdy 9-10 let. *Tamtéž* s. 24.

³⁵ Tuto školu navštěvovaly převážně dívky z tzv. „lepších rodin“. „Když se něco ztratilo, obviňovaly z toho Olgu“. Srov. FIERZ, Olga. Léta mládí v Bruselu. In *Hovory 5 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1999. s. 9.

³⁶ Poprvé v životě. Srov: *Tamtéž* s. 10.

se stále snažila urovnat tyto záležitosti mezi Fierzovými a milovaným rodným domem, ale bez valného výsledku³⁷. A tak přestěhování do Bruselu znamenalo pro Olgu konec šťastného rodinného života. Občas přicházely sice i radostnější okamžiky (např. společný rodinný zpěv národních písní – oba rodiče měli k hudbě blízko a sestra Claire byla výjimečně hudebně nadaná³⁸).

Pobyt v Bruselu pro ni znamenal velkou zkoušku, za kterou byla ve své podstatě vděčná. Byla toho názoru, že se jednalo o nutné zlo, které jí umožnilo další rozvoj³⁹. Už v tomto věku se rozhodla, že chce v budoucnu stát na „vlastních nohou“. Věděla, že nechce být na nikom závislá.^{40,41} První světovou válku prožila v Belgii.

Válka se nečekaně prodloužila a otec Olgy neměl v dlouho obsazené Belgii žádný příjem. V roce 1916 se vrátil do Švýcarska a doufal, že v Curychu najde nové místo⁴². Aby matka nepřišla o další část věna⁴³ a obě dcery o možnost dokončení svého vzdělání, následovala ho rodina až o dva roky později po skončení války v roce 1918. Do té doby zůstaly všechny tři v Belgii pod ochranou švýcarského konzulátu. Když otcův šek dlouho nepřicházel, ocitala se rodina čas od času v kritické situaci. Musely šetřit a když bylo nejhůř, dělaly i dluhy⁴⁴. Olga se postupem času musela smířit s rolí „hlavy rodiny“⁴⁵. Tím zesílil její pocit zodpovědnosti⁴⁶ a zhroutily se její předsudky o méněcennosti žen⁴⁷. Olga v Bruselu prošla (podobně jako Přemysl Pitter) náboženskou krizí⁴⁸, kterou se podařilo překonat⁴⁹. Před odjezdem do Švýcarska Olga vystudovala v Belgii učitelský seminář.

³⁷ „Na smrtelné posteli žádala Olgu, aby se o tento smír postarala. [...] Zemřela v roce 1937“. *Tamtéž*.

³⁸ FIERZ, Olga. Léta mládí v Bruselu. In *Hovory 5 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1999. s. 11.

³⁹ „...jinak by podle svého mínění „zapadla do blahobytu měšťanského života“ Srov. *tamtéž* s. 10. a KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 111.

⁴⁰ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 24.

⁴¹ Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 19.

⁴² Srov. FIERZ, Olga. Léta mládí v Bruselu. In *Hovory 5 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s r.o., 1999. s. 14.

⁴³ Nábytek by musely nechat v Belgii. Srov. *tamtéž*.

⁴⁴ *Tamtéž* s. 15.

⁴⁵ Matka se „mužskými záležitostmi“ odmítla zabývat. *Tamtéž*.

⁴⁶ *Tamtéž*.

⁴⁷ „...aniž se oddala feministickým myšlenkám“ Srov. *tamtéž*.

⁴⁸ „obdobím ateismu“ Srov. *tamtéž* a také KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 111.

2.2 Škola a první zaměstnání

Jedním z dalších impulzů, které významně ovlivnily život Olgy Fierzové, bylo setkání s Berthou Cosijn – její třídní učitelkou v přípravce na učitelský seminář⁵⁰. Kromě vlámsčiny je učila i zeměpis a botaniku. Olga milovala její poutavá vyprávění z jejich cest i třídní výlety do okolí Bruselu, kde se učili vidět různé malé zázraky přírody. Dalším impulsem, který Olga od slečny Cosijn dostala, bylo lepší pochopení vztahu k rodičům (resp. matce), kterého se jí dostalo, když se s nimi slečna Cosijn sdílela o bolest ze smrti své matky⁵¹.

Jedním z nešťastnějších dnů byl pro Olgu Fierzovou 23. březen 1916. Dozvěděla se, že se její otec se ve zdraví vrátil do Švýcarska a dostala zprávu, že byla přijata do semináře „Ecole normale Emile André“. Dobu studia se jí díky zvýšené péči se jí podařilo zkrátit z pěti na čtyři léta. K jejím nejoblíbenějším předmětům pařila literatura, filosofie⁵² a dějepis. Kroužek, který se věnoval filozofii „Coenolinum“ vedl belgický básník Raymond Limbosh⁵³. Dalším důležitým předmětem byl pro Olgu Fierzovou dějepis⁵⁴.

Seminář „Ecole normale Emile André“ pro Olgu velice mnoho znamenal. Nejen, že jí poskytl všeobecné mnohostranné vzdělání, ale byl i pevným zázemím, kde Olga vnitřně vypěla. Svou vděčnost za tento dar vyjádřila dopisem⁵⁵.

11. prosince 1918 byl vyhlášen klid zbraní a rodina se mohla vrátit do Švýcarska. Otec dostal lepší místo v Zugu⁵⁶. Po návratu do Švýcarska vyvstal pro Olgu problém. Na

⁴⁹ V 18 letech byla konfirmována. Srov. *tamtéž*. s. 111.

⁵⁰ Srov. FIERZ, Olga. Léta mládí v Bruselu. In *Hovory 5 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1999. s.13.

⁵¹ *Tamtéž*.

⁵² Srov. *tamtéž* s.16.

⁵³ „Výchozím bodem jeho filozofického názoru bylo poznání, že všechna příroda, jejíž součástí jsme i my lidé, je neprobadatelné tajemství, které nás nutí k velké vnitřní pokoře. Člověk však může ve svém uvažování a pozorování přírody dospět k jistotám, které mu mohou pomoci k lepší životní orientaci. Cítí u sebe a vidí tři základní pilíře určené přírodou. Je to především pud sebezáchovy, dále pak pohlavní pud, který slouží k udržení druhu a posléze sociálně společenský pud, který společenství vyhledává a chce se v něm uplatnit. Člověk však na rozdíl od zvířat má v sobě síly vyšší. Je to síla morální, idealistická, která ho má vést k tomu, aby své pudy krotil, kontroloval, přeměňoval, podřizoval je duchovnějším nezištným cílům. Svou sobeckost, sebelásku má rozšířit na lásku univerzální“. Srov. *tamtéž* s. 16.

⁵⁴ Dějiny je vyučoval prof. Lecqlerq (autor všech jejich dějepisných knih, všechny ostatní si musely po celý rok vypracovávat ze svých poznámkových sešitů (data narození a smrti prof. Lecqlerqa se nepodařilo dohledat). Srov. *tamtéž* s. 18.

⁵⁵ *Tamtéž* s. 19.

⁵⁶ Srov. FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVÍ. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s. 17.

švýcarských školách nebyl uznáván učitelský diplom, který Olga získala v Bruselu⁵⁷. Aby mohla učit na veřejné škole (o což však už v té době neměla zájem⁵⁸), musela by znovu opakovat studium a složit zkoušky. Nechtěla však být na obtíž rodičům a tak se rozhodla studovat na institutu J. J. Rousseaua v Ženevě^{59,60}, jehož pokrokové zásady ji přitahovaly⁶¹. Na inzerát našla v Ženevě rodinu, kde pracovala jako vychovatelka dvou dětí školou povinných. Protože se tímto způsobem nemohla věnovat pořádně dětem ani studiu a více ji přitahovala praxe, ukončila studium a přijala místo učitelky řeči v penzionátu „Garden school“^{62,63} poblíž Londýna⁶⁴. Zde jí nabídli, aby vyučovala čtyřicet dívek ve věku pět až sedmáct let. Podmínkou jejího přijetí bylo, aby s nimi mluvila pouze francouzsky. Cílem výuky bylo, aby se dívky naučily běžně hovořit francouzsky. Při výuce Olga používala různé hry, tanečky, písně a dialogy. Vycházela při tom ze svých znalostí francouzských klasiků. Dívky (zvláště starší) si tento způsob výuky natolik oblíbily, že si improvizovaly různé anglické scénky i ve volném čase.

Vyvrcholením těchto výkonů bylo uvedení jen málo zkrácené Racinovy biblické tragedie „Athalie“⁶⁵. Výchovu dramatizací Olga často používala i ve své pozdější činnosti.

Olga v penzionátu působila čtyři a půl roku. Během tohoto období si osvojila několik základních pedagogických principů⁶⁶, vstoupila do mezinárodního okruhu pokrokových

⁵⁷ Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 20.

⁵⁸ *Tamtéž*.

⁵⁹ Institut byl založen v roce 1912 v Ženevě Édouardem Claparèdem. Mezi válkami se stal interdisciplinárním pracovištěm; podporován Rockefellerovou nadací. <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/vyvojovkadejiny.html> [cit. 2. 2. 2012]. (Podle Claparèda je psychické potřeby nutno chápat jako funkce. Hlavní funkcí psychických procesů je přizpůsobit jedince prostředí. Claparèdova psychologie se označuje jako funkcionalismus a pedagogika jako funkcionální pedagogika).

⁶⁰ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 23.

⁶¹ Např. E. Claparède a J. Piaget uváděli v době Olžina studia do praxe „testy inteligence“. Dalšími vyučujícími byli Adolph Ferrar, sl. Alice Descourdes, Pierre Bovet aj. Srov. FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVI*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s. 18.

⁶² „Zahradní škola“ byla v Ballingeru blízko Londýna. Srov. *tamtéž* s. 19 a <http://www.ioe.ac.uk/services/722.html> [cit. 4.4.2012].

⁶³ „Garden school“ resp. „Zahradní školu“ založila Lucy Winifred (Winnie) Nichollsová (1869-1962) v roce 1916. Systém výuky byl založen na principech lásky, svobody, přátelství, spolupráce a služby. Důležitou součástí výuky byl pobyt v přírodě na čerstvém vzduchu (odtud „Zahradní škola“). Akademickým předmětům byla ve školních osnovách věnována patřičná pozornost s ohledem na jejich význam. Za stejně důležité však byla pokládána hudba, rytmický pohyb, drama, umění apod. Byly podporovány všechny formy originálního vyjádření. Paní Nichollsová byla aktivně zapojena do New Education Fellowship. V roce 1921 se škola přestěhovala z Londýna. <http://www.ioe.ac.uk/services/722.html> [cit. 4. 4. 2012]

⁶⁴ Chiltern Hills. Srov. *tamtéž* s. 19.

⁶⁵ Srov. FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVI*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s. 19.

vychovatelů⁶⁷, stala se vegetariánkou⁶⁸, začala se svou překladatelskou činností⁶⁹ a zapojila se do práce pacifistických hnutí (např. Hnutí pro mezinárodní smír⁷⁰, Spolek pro smíření⁷¹, radikálním hnutím „Již nikdy válku!“⁷²)⁷³. Do hnutí „Již nikdy válku“ vstoupila⁷⁴. V tomto hnutí na ní velice zapůsobil vedoucí mládeže tohoto hnutí Harold Bing. S jeho skupinou se zúčastnila tábora v Chevreux u Paříže. Zde se poprvé setkala s učením Pierra Céresole.^{75,76}

Díky sekci pro mladé v hnutí „Již nikdy válku!“ se seznámila s okruhem lidí kolem Leonarda Ragaze⁷⁷. Když F.O.R jako první po válce pozvalo mladé Němce k přátelskému setkání do Anglie, Olga Fierzová, jako neutrální Švýčarka tlumočila⁷⁸.

⁶⁶ Např. „zdůrazňování dobrého, působí lépe než mnohé odmítání špatného. Nevhodné vynucování nápravy zastrahuje.“ [...] „Jak nekonečně trpělivé je naše vnitřní vedení u většiny z nás, jak obezřele nás vede od stupně ke stupni, aby nám zpřístupnilo poznání stále vyšších pravd! Duševní násilí je Bohu cizí.“ [...] „Většina lid roste jen velmi pomalu. Vychovatel může jen potichu zaklepat a pokusit se vzbudit, co v člověku dřímá.“. Srov. *tamtéž* s. 21 - 24.

⁶⁷ New Education Fellowship? Srov. *tamtéž* s. 22.

⁶⁸ Vegetariánskou stravou se jí vylepšily problémy s vlasy. Věřila také, „že (vegetariánská strava) může významně přispět rozvoji jemnocitu a duševních kritérií, takže etické normy se stávají rozhodujícími“. Srov. *tamtéž* s. 20 - 21.

⁶⁹ V roce 1924 nebo 1925 se zúčastnila tábora Hnutí pro mezinárodní smír, pořádaného v Anglii. Protože z Angličanů téměř nikdo neuměl dobře německy a Němci neuměli pořádně anglicky, požádali jí angličtí členové tohoto hnutí, aby - jako občan neutrálního státu - překládala německé projevy. To byl počátek překladatelské práce pro toto hnutí. Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 26.

⁷⁰ International Fellowship of Reconciliation (IFOR) – spolek radikálních zastánců mírového hnutí, jehož základní myšlenkou je čisté učení Ježíše Krista bez ohledu na konfesijní příslušnost. Srov. FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVI. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s. 22.

a KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 112.

⁷¹ Fellowship for Reconciliation (F.O.R) vzniklo v Německu v roce 1914. Staralo se o lidi, kteří vypověděli poslušnost (po roce 1916) a nenastoupili do vojenské služby. Srov. *tamtéž* s. 23.

⁷² No more war. *Tamtéž* s. 22.

⁷³ *Tamtéž*

⁷⁴ Vstupní prohlášení “Válka je zločin proti lidstvu, jsem proto rozhodnuta nikdy nepodporovat jakoukoliv válku a spolupracovat při odstraňování veškerých příčin válek“, které připojila ke své přihlášce bylo uveřejněno v časopise „Peace News“ Srov. FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVI. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s. 23.

⁷⁵ srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 112.

⁷⁶ Pierre Céresole se narodil v roce 1879 v Lausanne v bohaté rodině (jeho otec byl několik let prezidentem švýcarské konfederace. S vyznamenáním vystudoval matematiku. Peníze, které zdědil po svém otci věnoval státu, protože byl přesvědčen, že si je nezasloužil. Jeho zájem o lidi jej donutil podniknout dlouhou cestu po světě. Při tom se živil všelijak (dělal např. hrobníka). Zde poprvé používal rýč a lopatu (tyto nástroje se v jeho životě staly velice důležitými). Cestou přes Hawaii se dostal do Japonska, kde dva roky pracoval jako inženýr. V srpnu 1914 se vrátil do Švýcarska. Byl otřesen, když viděl následky války. Byl toho mínění, že bylo obzvlášť úděsné, že křesťané dovolili, aby byli použiti pro válku, aby se jim nacionalita stala modlou. Setkání s kvakery jej přivedlo ke konstruktivní práci pro mír. Uvědomil si, že mladí lidé cvičení pro ničení by měli být namísto toho „rekrutováni“ k práci pro mír. Na základě tohoto poznání začal ve dvacátých letech dvacátého století organizovat mezinárodní pracovní tábory pro dobrovolníky, kteří se chtěli podílet na rekonstrukci území zničených válkou. Céresole se stal zakladatelem Mezinárodní občanské služby (SCI). Zpracováno dle <http://www.service-civil-international.org/main/sci/history/origin/ceresole-first-workcamps.html> [cit. dne 29. 3. 2012]

⁷⁷ Leonard Ragaz (1868 - 1945), Švýcar, dal náboženskou teorii do služeb praxe – dobrovolně opustil pozici profesora teologie na curyšské universitě a začal pomáhat chudým. Vytvořil koncept náboženského socialismu. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 82. vydával nekonformní náboženskou revui Neue Wege, kterou četl T.G. Masaryk, Jaroslav Šimsa z prezidentova osobního sekretariátu (pozn. v rámci odboje proti nacismu Šimsa organizoval síť informátorů orientovanou na Paříž a později na Londýn. V roce 1945 zemřel v Dachau srov. *tamtéž* s. 83 a s. 179. (spisy např. „Nové Švýcarsko“ „Pedagogická revoluce“ podrobnější citace se

Co se týče života Olgy Fierzové v „Garden school“, ten probíhal bez větších otřesů. Vzpomínala na svou sestru Claire v Zugu. Přestože byla Claire přijatá ke studiu na konzervatoři, toto studium, zaměřené pouze na prstovou zručnost, ji činilo nešťastnou⁷⁹. Proto tohoto studia zanechala (a to přesto, že neviděla před sebou žádnou jinou možnost studia hudby). Olze se podařilo zajistit Claire v „Garden school“ místo au pair ve francouzské konverzaci s nejmenšími dětmi⁸⁰.

Olga po čtyřech letech vyučování v „(Ballinger) Garden school“ cítila, že jí další pobyt nemůže nabídnout nic nového. Toužila po tom, věnovat se **všem** potřebným dětem namísto těm z lepších rodin. V penzionátu působila úspěšně čtyři a půl roku když vztah mezi ní a vedením penzionátu dostal povážlivé trhliny. Olga se při obědě zastala tiskařů, kteří se zapojili⁸¹ do generální stávkou v celé Anglii⁸². Když ředitelka školy napadla tiskaře, že jsou nezodpovědní, když neplní své povinnosti⁸³, postavila se Olga za tiskaře a prohlásila, že kdyby ji někdo nutil, aby učila děti něco, s čím by nesouhlasila, stávkovala by také. Ředitelka se na ni rozzlobila, přede všemi její názor odsoudila a tehdy si Olga uvědomila, že bude muset z penzionátu odejít.

A tak, ačkoli nevěděla o žádném lepším místě, kde by mohla působit, dala v penzionátu k velikonočním 1926 výpověď⁸⁴.

nepodařilo dohledat. Srov. FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVI. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s.23.

⁷⁸ *Tamtéž*.

⁷⁹ *Tamtéž* s. 22.

⁸⁰ Dokonce tím získala i příležitost udělat pokrok ve hře na klavír, neboť školu navštěvovala velmi dobrá učitelka ve hře na klavír a dávala soukromé hodiny. Srov. *tamtéž* s. 22.

⁸¹ Nebyli ochotni sázet texty namířené proti ostatním stávkujícím a tisknout je. Srov. *tamtéž* s. 25.

⁸² Tiskaři odmítli tisknout články, které nespravedlivě osočovaly jejich odborovou organizaci. Srov. *tamtéž* s. 25, a také KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.21.

⁸³ Pozn. Stávka způsobila, že někteří učitelé mohli jen s obtížemi dojíždět do školy. *Tamtéž*.

⁸⁴ *Tamtéž* s. 22.

3. ŽIVOT VEDLE PŘEMYSLA PITTERA

3.1 1926-1927 (setkání)

Setkání Přemysla Pittra a Olgy Fierzové bylo zcela náhodné. Během posledních měsíců v penzionátu „Garden school“ ji vedení IFOR požádalo, aby tlumočila⁸⁵ na jejich konferenci v Oberammergau. Olga, které tato nabídka umožnila obtížné hledání nové pracovní příležitosti alespoň na několik dní smysluplně přerušit⁸⁶, souhlasila. Konference byla plánována jako součást bloku setkání mírových spolupracovníků (resp. konference Západoevropanů byla spojená s třítydenní školou⁸⁷ pro mladé výkonné mírové spolupracovníky. Na ni pak navazovala větší mezinárodní konference stejně smýšlejících lidí ze všech kontinentů). Pro vegetariány byl určen hotel u „Bílého koníčka“. Zde se sesedli k prvnímu obědu hlavně Angličané a Němci z různých mládežnických hnutí. Přemysl Pitter⁸⁸ seděl téměř naproti Olze⁸⁹. Olga si uvědomila, že jej viděla o rok dříve na konferenci WRT (War Resister's International)⁹⁰ když demonstroval, jak snadno lze přemoci jazykové obtíže pomocí esperanta. „Slovo dalo slovo“ a ukázalo se, že mají s Přemyslem tolik společných zájmů, že jejich osobní rozhovory byly i v příštích dnech téměř nekonečné⁹¹. V rámci večerního programu vyprávěl Přemysl Pitter o svých otřesných zážitcích frontového vojáka, o podivuhodném Božím vedení a Jeho ochraně. Tyto zkušenosti vedly Přemysla k rozhodnutí, že veškeré své myšlení a konání v budoucnu věnuje službě Bohu: „Uvědomil jsem si, řekl jí,

⁸⁵ Srov. *tamtéž* s. 21 a KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 113.

⁸⁶ *Tamtéž*.

⁸⁷ Škola se konala v červenci 1926. Srov. FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR - roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8-sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2002. s. 9, KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.21 a KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 113.

⁸⁸ Byl to hezký světlomaslý muž s čelem intelektuála (bylo mu tehdy 31 let čili byl o 5 let starší než ona) srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 22.

⁸⁹ Srov. FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR - roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8-sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2002. s. 9.

⁹⁰ Internacionála válečných odpůrců. *Tamtéž*.

⁹¹ *Tamtéž*.

že můj život nepatří mně, a rozhodl se, že se nikdy neožením a nezaložím rodinu, ale že budu pracovat na tom místě, které mi Bůh určil - a to je výchova dětí podle evangelia⁹².“

Společně s německým přítelem Heinrichem Tutschem vedl Přemysl československou větev Spolku smíření v jedné z nejchudších částí Prahy, kde se věnoval výchově po válce zdivočelých „dětí ulice“.⁹³

Přemysl si přál, aby mu Olga vyprávěla o své učitelské a výchovné práci v Anglii a o svých plánech do budoucna. Jednou Přemysl Olze vyprávěl „Právě jsem se setkal s přáteli z Estonska. Byla s nimi dívka, která se mi připadala tak upjatá, že mně to vnitřně pobouřilo a naráz jsem udělal kotrmelec.“ Mnohem později si Olga často vzpomněla na toto nečekané a trochu až uličnické chování Přemyla Pittra. Tento rys jeho povahy (skloubení přirozené dětské mysli s upřímným a vážným hledáním Boží cesty⁹⁴ považovala Olga za klíč k jeho úspěchu při výchově malých i velkých.

V Oberammergau panoval nenucený kontakt člověka s člověkem. Všichni nezávisle na původu, vzdělání, třídnosti, náboženství, národnosti či rasy byli účastní na bratrském společenství hledačů spravedlnosti a míru. Dle Olgy všechny sjednocovala láska Ježíše Krista, předsvědčení, že v každém člověku je uloženo něco božského, s čím je možno pracovat bez ohledu na nacionalistické vášně. Ještě po letech si Olga vzpomíná, jak krásná to byla doba, zvláště pro mladé, kteří místo přátelského mládí prožili válečné roky, plné strádání a bolesti. Přemysl Olgu seznamoval s mnoha osobnostmi⁹⁵ např. s kvakerkou Lilian Stevenson (jednou ze zakladatele anglické FOR v roce 1914), Mariou Louisou Mollovou⁹⁶,

⁹² Olga tedy věděla velice brzo po svém seznámení s Pittrem, že pokud by měl mezi ní a Přemyslem vzniknout nějaký pevný a trvalejší citový vztah, určitě to nebude obyčejná láska. srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 22.

⁹³ „Jednalo se o děti z dělnického venkova pro které on a jeho přátelé organizovali v jedné zahradní restauraci besidky, sportovní odpoledne, divadelní představení, pěvecké a hudební kroužky, dětskou kapelu a nabídli jim tak alternativu jejich neradostného života na ulici. Pro Přemysla byla tato činnost i příspěvkem ke světovému míru. Děti se při ní mohou setkat s láskou a porozuměním v duchu evangelia. Aby mohli toto poslání účinněji naplňovat, chtěli on a jeho přátelé postavit dětský útulek. Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 26.

⁹⁴ Srov. FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR- roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2002. s. 11.

⁹⁵ *Tamtéž* s.12.

⁹⁶ S níž Přemysl podnikl pro IFOR přednáškové turné po baltických zemích. Srov. *tamtéž* s.12.

ruským spisovatelem Valentinem Bulgakovem⁹⁷, svojí dlouholetou přítelkyní českou spisovatelkou Pavlou Moudrou⁹⁸, Hans Klassen⁹⁹ aj. V poslední den konference se shromáždilo v sále starého hotelu více jak 40 osob, za předsednictví Valentina Bulgakova k založení mezinárodního hnutí pro „Křesťanský komunismus“ (ve smyslu prvokřesťanského společenství)¹⁰⁰.

Přemysl vzal Olgu na toto zasedání sebou. Výsledkem zasedání bylo, že zúčastnění souhlasili se vznikem Hnutí, přislíbili spolupráci a Přemysla Pittra zvolili za čestného jednatele hlavního sekretariátu¹⁰¹. Při osobních rozhovorech se Olga ptala Přemysla, zda on a jeho pražští přátelé mají společný majetek¹⁰². Přemysl jí odpověděl, že na vnější formě nezáleží, ale na vnitřním uspořádání. V úzkém kruhu žili spolupracovníci velmi jednoduchým a skromným životem a věnovali všechny své úspory na vybudování útulku pro děti ze sociálně slabých rodin. Toto hnutí se velmi rychle rozmáhalo. Olga si uvědomovala, že to co uskutečňuje Přemysl v Praze se svými přáteli je jí velice blízké. Zdá se, že se tehdy do Přemysla na první pohled zamilovala¹⁰³. Přemysl Olze naznačil, že by mohla být svými jazykovými znalostmi prospěšná v hlavním sekretariátu, a že by jako sekretářka mohla

⁹⁷ Posledním sekretářem a pozdějším ředitelem muzea Tolstého v Moskvě srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 72.

⁹⁸ Pavla MOUDRÁ (1861 – 1940). Srov. Česká spisovatelka a bojovnice za mír, spoluvydavatelka časopisu Sbratření (Spisovatel Arne Novák ji nazval „bábuškou českého pacifismu“), v letech 1919 – 1940 jí Pitter napsal minimálně 302 vlastnoručných listů srov. PÁNKOVÁ, Markéta. Na okraj 30. výročí skonu Přemysla Pittra. In *Hovory 12 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 30. výročí smrti Přemysla Pittra*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2006. s. 9 a KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009., s. 43. Zpracováno dle: <https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/13677/thema/1174> [cit. 7. 4. 2012] - ochránkyně zvířat, vegetariánka

⁹⁹ Potomek v Rusku usídlených mennonitů, který vedl v Sonnefeldu u Coburgu malé osadní společenství Srov. FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR - roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2002. s. 12.

¹⁰⁰ Hlavním duchovním patronem byl Švýcar Leonhard Ragaz (1868 – 1945), vytvořil vlastní koncept náboženského socialismu, který popsal v knize *Od Krista k Marxovi, od Marxe ke Kristu*, která vyšla v roce 1935. Ragaz vyložil smysl socialismu z křesťanské pozice: je to hnutí, které se ve svých vizích nové a lepší společnosti neobejde bez Krista, tak jako se bez něho (rádi) neobešli členové komun prvotních křesťanů. Podle Ragaze by bylo nejsprávnější pracovat tak, jako prvotní křesťané na uskutečnění Božího království na zemi a ve svém vlastním životě. Resp. pracovat na příchodu utopie jako na způsobu realizace Božího plánu. „Lidské“ a „božské“ hledisko se podle Ragaze mohou a musí spojit v jedno. Světové dělnictvo se vymaní ze svého zotročení až duchovně nebo nábožensky prohlédne. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 82.

Citát: „Kapitalismu udržují jen a jen dělníci tím, že mu slouží a že na něj pracují. Tím okamžikem, kdy dělnictvo by si to uvědomilo a jakoukoli práci pro kapitál zastavilo, kapitalismus se zřítí bez jediné kapky krve“. Srov. *tamtéž*.

¹⁰¹ Měl na starosti všechny přípravné práce a byl pověřen navazovat spojení se zájemci z různých zemí. Srov. FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR - roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2002. s. 12 - 13

¹⁰² *Tamtéž* s. 13

¹⁰³ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997., s. 27.

dostávat i plat. Protože dobrovolní spolupracovníci byli nezámožní, považovala Olga tuto myšlenku za iluzorní¹⁰⁴.

Olga se vrátila k rodičům do Švýcarska bohatší o nové znalosti, krásné zážitky a hluboké zkušenosti. Obzvláště slovo „křesťanství“ pro ni získalo úplně jiný obsah^{105,106}.

Žité křesťanství Přemysla Pittra nebylo jediné, co ji poutalo k jeho osobnosti.

Věděla od jeho přátel, že o něj mělo zájem řada jeho spolupracovníků, mladších i starších přítelkyň. On však zůstal věrný svému slibu být svobodný. Ona dosud neuvažovala o tom, že by se nevdala. Podle Olgy Fierzové „je největší zázrak ve vesmíru, že to, co vznikne z jediné buňky se může stát nositelem duševního hnutí a duchovního vědomí“ [...] „Přála si, aby otcem jejích dětí byl hluboce myslící člověk“ [...] Říkala, že [...] „moudrá prozřetelnost nevytvořila nic hříšného. Čistým zázrakem je i pohlavní spojení. Byl to člověk, který ve své pýše toto spojení pošpinil a duševně poničil“. [...] Podle Olgy Fierzové: „ten, kdo si uvědomil své bytí dané Bohem, pokouší se přesílu pudových sil přemoci a podřídí se Boží vůli [...]. Považovala za samozřejmé, že hlavní odpovědnost za lidsky hodnotné vztahy mezi mužem a ženou leží na straně ženy. „Být zamilován“ není ještě žádná pravá nezištná láska¹⁰⁷ jakou bolest mi dělají dnešní mladé dívky, které jsou svým okolím sváděny pouze k flitrování a promiskuitě [...] Když však podlehnou sexuální slepé touze jejich ještě nezralých kamarádů, připravují si život plný starostí. Správná výchova pro všechny dívky nespočívá v přizpůsobování se ostatním, ale v přípravě na důležité poslání vychovatelky dětí a muže. To se děje nejlépe, když se seznamují s příběhy velkých i když skromných žen a matek“. [...] Pro většinu lidí je spořádaný rodinný život cílem, který si přeje a chce Bůh. Život vzájemného oddání, přičemž žena se má věnovat s taktickým jemnocitem vnitřnímu rozvoji manžela, jakož i výchově dětí, což ostatně nemusí být v cestě vlastního vzdělání. Celoživotní přátelství mezi ženou a mužem existuje jen ve velmi řídkých případech, kdy oba jsou rozhodnutí své osobní touhy podřídí službě toho „Vyššího“ a podporovat se navzájem v těchto nezištných snaženích, což často vyžaduje mnoho sebezapření. Partner není

¹⁰⁴ „jak bych bývala mohla od nich brát plat, i když jistě ne velký“. Srov. FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR - roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Dingir, spol. s r.o., 2002. s. 13.

¹⁰⁵ *Tamtéž* s. 14.

¹⁰⁶ „Uvědomila si, jak je falešné tento název spojovat jako obvykle s dogmaty, formami, zastaralými institucemi – vše přece závisí na tvořivém duchu Ježíšově“ *Tamtéž*.

¹⁰⁷ *Tamtéž* s. 17.

rozhodující, nejde o napojení na nějakého člověka, nýbrž o společné úsilí splnění nadosobních úkolů, které pro ně určil Bůh¹⁰⁸“

Jak to prožíval Přemysl a byl-li si vědom přízně, kterou vyvolal, nevíme, ale zdá se, že ano, a že měl vůči Olze pocit obdivu a zároveň i jisté nadřazenosti. Zaujaly ho její bezprostřednost, touha po poznání, snaha najít konečně smysl života i perfektní znalost tří světových jazyků. A tak jí se vši seriózností, ale nikoli bez zjevného zájmu, požádal, aby ho po skončení konference doprovázela jako tlumočnice do několika zemí – jako zástupce Svazu křesťanského komunismu, který byl v Oberammergau založen - navštívit. Olga souhlasila. Jezdili po Německu, Belgii, Holandsku, Francii a Švýcarsku. O rok později, když Pitter navštívil známého francouzského spisovatele Romaina Rolanda, požádal znovu Olgu, aby mu tlumočila.

Mezi oběma byl neustálý písemný styk. Setkávali se i na sjezdech či konferencích různých mírových i jiných hnutí, v nichž se Pitter angažoval¹⁰⁹. Přemysl se na ni obracel se žádostmi o různé překlady a informoval ji o své činnosti: o přednáškách, které měl ve Vídni, Budapešti i jinde a psal jí i o potížích s vybudováním plánovaného útulku pro chudé žižkovské Prahy. A vždy znovu ji zval do své rodné Prahy. Olga mezi tím, nabízela své služby¹¹⁰ většinou krátkodobě¹¹¹, působila jako učitelka a vychovatelka, ale i z vlastní iniciativy spolupracovala s mírovým hnutím. Např. s mládežnickým hnutím „již nikdy válku“. Vedoucí této mládežnické skupiny Annemarie Lauter ji seznámila s okruhem lidí kolem prof. Leonharda Ragaze, kam poté Olga často docházela na biblické hodiny a s obdivem četla jeho spisy. Babička i dědeček zemřeli, příbuzní prodali obchod a získali dům pro více rodin v Basileji. Olga své tety občas navštěvovala, ale její návštěvy nebyly radostné. Snažila se jim i písemně vysvětlit svůj životní postoj. Tety (zvláště teta Anna) ji obviňovaly z extrémního internacionalismu, a když se odmítla v Zemském sněmu snažit o kariéru překladatelky, otevřeně jí napsaly, aby nepočítala s tím, že po nich bude někdy něco dědit. Obě odkáží vše

¹⁰⁸ *Tamtéž* s. 16 - 17.

¹⁰⁹ Byly to například organizace a spolky ochrany a proti vivisekci zvířat, vegetariánů, odpůrců alkoholu a později Liga proti antisemitismu. Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 28.

¹¹⁰ Např. u pana prof. Siegmunda Schultze (v sociálním pracovním společenství ve východním Berlíně), nebo Paula Geheeba v jeho Odenwaldschule. Nikde nebylo volné místo. Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9-sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 25.

¹¹¹ Malém dětském domově v severovýchodním Švýcarsku. *Tamtéž*.

dobročinným spolkům ve Švýcarsku. V zimě se na ni obrátila jedna Američanka. Chtěla založit v Damašku školu pro arabské dívky a hledala pro podzimní vyučování učitelku francouzštiny. Olga by tato možnost lákala, ale její matka se o ni bála. Proč by měla Olga jít tak daleko? Vyjednávání s Damaškem se protahovala a tak Olga začala uvažovat o pozvání, ve kterém ji Přemysl Pitter lákal do Prahy na mezinárodní konferenci Školou k míru, která se měla pod záštitou presidenta T. G. Masaryka konat v Praze v roce 1927. Na váhu padalo i to, že se konference měli zúčastnit Pierre Bovet z pedagogického institut J. J. Rousseaua a esperantista Edmont Privat. Lákavá nabídka byla však i otázkou „financí“. Otázky kolem nich se vyřešily, když jí Pitter nabídl pohostinství u svých přátel¹¹² a zároveň ji Hans Klassen požádal, aby po velikonocích zastupovala jeho sekretářku. Olga se rozhodla Pitterovo pozvání přijmout. Očekávala, že mezitím bude vyřízena záležitost s Damaškem.

3.2 1927-1929 (ze Švýcarska do Prahy)

Olga přijela poprvé do Prahy na Velký pátek v r. 1927. Přemysl ji vyzvedl na nádraží a ubytoval ji u jedné spřátelené české rodiny, jejíž dcera mluvila dobře německy. Protože Přemysl nestál příliš o „akademické povídání“¹¹³ a Olga nerozuměla jazykům, kterými se přednášelo¹¹⁴, poslechli si pouze několik přednášek¹¹⁵. Navštěvovali přátele a procházeli se po Praze, kterou jí Přemysl s pýchou ukazoval. Olga byla Prahou uchválena, jejími památkami, parky, nábřežími.. Velký dojem na ni udělaly i dělnické čtvrti, které jí Přemysl ukazoval¹¹⁶. Přemysl jí také seznamoval s velikány české reformace (např. J. Miličem z Kroměříže, Petrem Chelčickým aj.)¹¹⁷ Na oběd chodili do vegetariánských jídelen. Olgu nejvíce zaujal Husův pomník¹¹⁸ na Staroměstském náměstí. Do blízkosti tohoto pomníku měla příležitost se dostat i později, když jí její mladá hostitelka zavedla na promluvu Přemysla Pittra. Stál na židli,

¹¹² Konference by jí tedy nevyšla draho. Srov. *tamtéž* s. 26.

¹¹³ Tímto termínem označoval vládní pacifismus. Srov. *tamtéž*. s. 27.

¹¹⁴ Tj. češtině ani esperantu. *Tamtéž*.

¹¹⁵ Srov. *tamtéž*.

¹¹⁶ Srov. KOHN, Pavel. O Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s. 29.

¹¹⁷ *Tamtéž*.

¹¹⁸ Přemysl o něm podal Olze pregnantní výklad. *Tamtéž* s. 27 (Pozn. V soutěži o realizaci tohoto pomníku vyhlášené na přelomu roku 1900 - 1901 zvítězil návrh sochaře Ladislava Šalouna (1870-1946) a architekta Antonína Pfeifera. Základní kámen tohoto pomníku byl položen v roce 1903. Zpracováno dle článku pro Věstník Klubu Za starou Prahu viz. <http://www.zastarouprahu.cz/ruzne/huspomnik.htm> [cit. 30. března 2012]

promlouval¹¹⁹ k shromážděnému hloučku lidí, kolemjdoucí se zastavovali a poslouchali. Když povolená hodina uběhla, rozcházelo se pozoruhodné množství lidí¹²⁰ někteří posluchači se obraceli s dotazy na řečníka nebo si kupovali jeho časopis Sbratření.

Svůj pobyt v Praze si Olga trochu prodloužila tím, že na Přemyslovo přání překládala některé texty¹²¹. Přemysl ji v té době znovu vybídl, aby uvažovala o svém přesídlení do Prahy. Mohla by např. působit v nově budovaném dětském útulku na Žižkově¹²², nebo jako sekretářka v Mezinárodním hnutí křesťanského komunismu. V Praze se Olga k Přemyslovým návrhům nevyjádřila. Musela si nejdříve odpovědět na několik otázek. Jak a z čeho bude žít? Naučí se česky? Věděla, že bez češtiny by se jako vychovatelka jen stěží dokázala obejít. Věděla také, že pokud se rozhodne pro to, zůstat v Praze bude muset rezignovat na rodinný život. Pitter jí dal jasně najevo, že si ji nevezme a nebudou spolu mít děti. Jeho život nepatří jemu a její spolupráce s ním bude úspěšná jen tehdy, pokud se rozhodne naložit se svým životem stejně. Je tato ta cesta, kterou po ní chce Bůh?¹²³ Odjela do mládežnické kolonie¹²⁴ Hanse Klassena do Neu-Sonnenfeldu^{125,126}.

V tomto společenství Olga pracovala jako sekretářka bez nároku a odměnu asi dva měsíce. Získala zde počáteční zkušenosti se soužitím lidí v takovém kolektivu - samovolnými napětími, které v něm vznikají. Poznala také, kolik sebezapření a taktu jednotlivců je třeba, aby při různých nadáních a úkolech byla rovnoprávnost všech dodržena¹²⁷.

¹¹⁹Slovům Olga nerozuměla, tou dobou ještě neuměla česky. Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 27.

¹²⁰Srov. *tamtéž*.

¹²¹Např. do francouzštiny „Manifest“ pro křesťanský komunismus. Srov. *tamtéž* s.28.

¹²²Pojmenovaném po jednom z kazatelů české reformace Janu Milíčovi z Kroměříže Milíčův dům. Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.15.

¹²³Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 26.

¹²⁴Kvakerská komuna. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 115.

¹²⁵V Bavorsku. Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003, s. 28.

¹²⁶V malém sídlišti tam žilo 20 dospělých, křtění se sdíleli o majetek i o práci. Hlavním zdrojem hotových peněz byl poplatek, který jim platil sociální úřad z Berlína za péči o přibližně dvacet dětí ze slumů. Obživu jim zajišťovala velká zeleninová zahrada. *Tamtéž*.

¹²⁷Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s. 30.

V té době musel Přemysl odcestovat do Londýna, kde se měl zúčastnit zasedání rady Internacionály odpůrců války¹²⁸. Využil této příležitosti, aby cestu spojil se zájízdkou do Sonnenfeldu. Odtamtud společně s Olgou navštívili jinou větší kolonii Eberharda Arnolda, která se Přemyslovi líbila více než Klassenova. Přemysl potřeboval, aby mu Olga pomohla s psaním cizojazyčných dopisů. Aby Olga získala čas pro tuto činnost¹²⁹, Přemysl převzal její práci v kanceláři. Při tomto pobytu jí také opakovaně nabídl místo sekretářky Mezinárodního hnutí pro křesťanský komunismus.

Když Přemysl odjel, dostala Olga po dlouhém čekání definitivní odpověď z Damašku zprávu, že její spolupráce není tak nutná, jak to vyznívalo. Místo však nenastoupila, protože by ráda zajistila svou obživu¹³⁰. Další setkání si naplánovali na srpen při setkání mládeže IFOR ve Vaumarcus zpočátku. Přijala to jako pokyn osudu, že má zůstat v Evropě a pomoci Přemyslovi. Vzápětí přišel ještě jeden dopis. Runham Brown^{131,132} ji zval, aby přijela do Engfieldu¹³³ a několik týdnů pracovala pro WRI (Wars Resisters International - Mezinárodní odpůrci války). Při tom měla Lydii, dceru italského odpirače vojenské služby naučit základům angličtiny.

V Londýně se Olga a Přemysl skutečně setkali. Přemysl se zdržel v Londýně, aby počkal na dvoudenní Mezinárodní kongres ochránců zvířat o antivivisekci, při které měl zastupovat Čsl. spolek ochránců zvířat. Velkolepé večerní přijetí prvního dne byl pro oba šok. Poté, co odpoledne navštívili slums¹³⁴ byl zahajovací večer umístěn do Caxton Hall, kde se shromáždilo několik stovek účastníků z mnoha zemí. Již ve foyer je vítaly dámy v plesových

¹²⁸ Internacionála odpůrců válečné služby. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 115.

¹²⁹ Mezi jinými i Romainu Rollandovi, jehož chtěl Přemysl poprosit o předmluvu ke svému spisu. Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 28.

¹³⁰ Přemysl sám se finančními otázkami nikdy příliš nezatěžoval. Přestože sám jako redaktor časopisu *Sbratření* pobíral jen minimální plat, nebyly mu finanční potíže nikdy na překážku k uskutečňování dobrého plánu. *Tamtéž* str. 29.

¹³¹ Herbert Runham Brown (1879 -1949) stavební mistr, který byl jako odpůrce vojenské služby tři roky v krutém vězení. Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 30.

¹³² Herbert Runham Brown byl v období 1923-1949 byl čestným sekretářem (Honorary secretary) Hnutí mezinárodních odpůrců války (Nominační databáze Nobelovy ceny míru). http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/nomination/nomination.php?print=1&action=show&showid=1866 [cit. 22.4.2012]

¹³³ Vzdálené předměstí Londýna. Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 30.

¹³⁴ Chudé čtvrti na východě Londýna. *Tamtéž*.

šatech a ve vstupu do sálu je uváděl vysoký lokaj v livreji. Zkomolil při tom Přemyslovo jméno z jeho navštívenky. Vstříc jim vyšly vévodkyně a komtesy a pozdravily je červenými růžemi. Ještě po letech Olga vzpomínala, jak byla tímto setkáním zaskočena¹³⁵. Vyhledali si tedy nenápadná místa a pozorovali tuto velkolepou podívanou se smíšenými pocity.

Další dny byly naplněny schůzkami s britskými ochránci zvířat, návštěvou Parlamentu a dobročinnými večírky (již v jiném oblečení)¹³⁶.

Společná cesta zpět vedla oklikou přes Paříž, Lyon a Valencii, kde všude vznikaly a pracovaly nové pobočky IFOR a WRI¹³⁷. Ve svých denících Olga s láskou vzpomíná na období dvacátých let a třicátých let, kdy podle ní nastal zázračný rozkvět mládežnických hnutí, v nichž nepřevládlo to negativní, ale snaha vybudovat něco lepšího¹³⁸.

Přemysl Pitter toužil po tom navštívit Romaina Rollanda. Protože neovládal francouzštinu, požádal Olgu, aby ho doprovázela jako tlumočnice. Olga to ráda udělala. Napsala pak o této návštěvě článek do Mezinárodního zpravodaje¹³⁹. Aby si po tomto náročném létě odpočinuli, rozhodli se strávit několik dnů v Bernských Alpách v okolí průsmyků Scheidegg¹⁴⁰. Olgu až zaskočilo, když zjistila, jak shodně s ní dokáže Přemysl mlčet a prociťt velkolepé dílo Stvořitele¹⁴¹. Až zde si plně uvědomila, že byla povolána podporovat Přemysla Pittra v jeho vzácném konání- byli prostě určeni pro spolupráci. Rozloučili se ve víře, že by se našlo praktické řešení. Naděje se splnily. Již za několik týdnů přišla Olze nabídka¹⁴² místa vychovatelky ke dvěma školákům do rodiny židovského německého velkostatkáře¹⁴³ a finalropa Müncha¹⁴⁴, žijícího v Újezdu nad Mží. Olga ji přijala

¹³⁵ „Co si asi musely o ní a Přemyslovi myslet!“ Přemysl měl na sobě místo fraku lehký cestovní oblek a ona světlé letní šaty, které si sama ušila. *Tamtéž*.

¹³⁶ *Tamtéž* s.31.

¹³⁷ Srov. FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Miličova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003.s. 32 - 33.

¹³⁸ *Tamtéž* s.33.

¹³⁹ Článek se nepodařilo dohledat. *Tamtéž*.

¹⁴⁰ Kleine i Grosse, Olžini rodiče v těchto místech slavili stříbrnou svatbu. *Tamtéž*.

¹⁴¹ *Tamtéž*.

¹⁴² Přemysl Pitter dal do novin inzerát. Srov. FIERZ, Olga. Jeden rok na jazykovém pomezí (z modrých sešitů) In *Hovory 10 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 65 výročí ozdravovny v Mýtě*. ; Z deníku Olgy Fierzové přeložila Marie CHROBÁKOVÁ, Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2004. s. 14.

¹⁴³ Patřil mu např. zámek Újezd nad Mží. Srov. *Tamtéž* s. 15.

¹⁴⁴ Majitel panství ve východních Čechách, vlastenec zapojený v mírovém hnutí. Aby pomohl udržet češtinu financoval v Újezdě jednotřídku, kterou navštěvovali oba jeho synové. Jeho manželka odebírala časopis *Sbratření* a měla velký zájem o budování dětského (Miličova) domu. *Tamtéž* s. 14, Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s. 32.

i z toho důvodu, že by tím získala příležitost poznat jazykové poměry na jazykovém pomezí a mohla by navštěvovat Prahu. Přemysl si též přál, aby se společenstvím, jehož byl členem, seznamovala postupně. Zde se Olga naučila česky nejen tím, že češtinu stále kolem sebe slyšela, ale také s pomocí sešitů k výuce češtiny, které jí Přemysl obstaral. O nedělích často jezdila do Prahy. Byla svědkem Přemyslovy nezkrotné činorodosti. Neexistoval žádný problém, jímž by se Přemysl důkladně nezabýval a neprosazoval v něm svoje názory a přesvědčení. Skoro každý večer býval požádán, aby přednášel o nějakém tématu. Přemysl dával Olze při jejích pražských pobytech překlady z angličtiny s prosbou, aby někdy navštívila rodiny spolupracovníků, ohledně projednání další spolupráce (Olga zmiňuje např. Jindřicha Tutsche a jeho ženu Elzu, Valentina Bulgakova, tiskaře Rotta a jeho ženu Aničku, vdovu se třemi postiženými dcerami, které pro Přemysla opisovaly koncepty českých dopisů a článků, Přemyslovu tetu Antonii Bílou¹⁴⁵ aj.) nejvíce na Olgu zapůsobilo uvedení do společenství u „matky Pohlové“¹⁴⁶. Do tohoto společenství patří také manželé Rottovi, paní Pohorská aj. Olga zpočátku nechápala, proč si Přemysl, tento mnohostranně nadaný a oblíbený mladík, vybral jako svou rodinu právě tento okruh skromných lidí. Proč nedal přednost nějakým vlivnějším, kteří by ho mohli podpořit v jeho úsilí? Až když Olga tyto lidi poznala blíže, pochopila, že právě jejich pokora a láska k pravdě podporovaly Přemysla v jeho poslání. Neboť vyšší poslání bylo podle Olgy jasně cítit i v jejich volbě. V tomto společenství měl Pitter své první biblické hodiny¹⁴⁷. Pro Olgu bylo velice důležité¹⁴⁸, že ji velice brzy přijali mezi sebe, ačkoli původní představy obou „stran“ nebyly zcela totožné.

¹⁴⁵ Její manžel se stal později ředitelem národohospodářské školy v Humpolci. *Tamtéž* s. 18.

¹⁴⁶ Anna Pohlová (resp. dveře k víře): Byla to drobná asi šedesátiletá paní, vdova po jakémsi úředníkovi. Bydlela na Žižkově, v Husinecké ulici., právě v té čtvrti, kde měl vzniknout onen plánovaná dětský útulek, Miličův dům. Po předčasné smrti svého manžela se její zájmy soustředily na duchovní otázky. Žila šťastně a skromně, vše co nutně nepotřebovala, dala chudým. V jejím jednoduše zařízeném pokoji se konala malá duchovní shromáždění „biblické hodiny“. Svou vírou pomohla přežít mnoha lidem, kteří si zoufali. Prostřednictvím Anny Pohorské, kterou za ním, poslala, byl Pitter vyléčen z hluboké poválečné deprese, zimnice a horečky. Při té příležitosti zažil poprvé spojení náboženského a mediálního prostředku. Společenství Anny Pohlové bylo pro Přemysla Pittra důležité i tím, že se mu v něm otevřela cesta k evangeliu. Anna Pohlová seznámila Přemysla s českou spisovatelkou Pavlou Moudrou. Srov. FIERZ, Olga. Jeden rok na jazykovém pomezí (z modrých sešitů) In *Hovory 10 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 65 výročí ozdravovny v Mýtě*; Z deníku Olgy Fierzové přeložila Marie CHROBÁKOVÁ, Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2004. s. 18. a též KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 28 - 34 též i KŘEŠTAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 159.

¹⁴⁷ U Matky Pohlové se plánovalo první veřejné shromáždění hnutí „Nový Jeruzalém“ (hnutí pro obnovu ducha a společnosti) a první společné akce s dětmi. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 58.

V Újezdu prožila Olga klidnou zimu. Přihlásila se do hnutí křesťanského komunismu. Když se na jaře 1928 rozvodnil Rýn (v Lichtenštejnsku způsobil obrovské škody) a švýcarští pacifisté organizovali mezinárodní pomoc, zapojili¹⁴⁹ se i Přemysl s Olgou. Olga také tlumočila na kongresu WRI v Sonntagsbergu.^{150,151,152} V září se Olga vrátila ke své práci vychovatelky do Újezda a Přemysl se ujal opět svých pražských povinností. Avšak netrvalo dlouho a Přemyslovy byla na „základě ohrožení veškerého blaha rozšiřováním antimilitaristických myšlenek¹⁵³“ zakázána v září 1928¹⁵⁴ jakákoli veřejná činnost včetně vydávání časopisu Sbratření. Jemu a ostatním členům hnutí (např. Pavle Moudré) bylo zabaveno mnoho písemných materiálů. Vedení hnutí podalo ihned odvolání s tím, aby byly vydány takové zákony, v kterých by bylo začleněno právo na odepření vojenské služby¹⁵⁵. Paní Münchová nabídla Přemyslovi, aby přijel do Újezda a odpočinul si tam, což vyčerpaný Přemysl s díky přijal.

3. 3 Československo

Po roce stráveném u Münchových Olga nastoupila do nového místa, které jí¹⁵⁶ našel Přemysl. Z pobytové karty¹⁵⁷ plyne, že pobyt Olgy Fierzové v Praze, začal 27. října 1928. Ubytovala se v Karmelitské ulici 25, č.p. 373(jde o Vrtbovský palác) „v rodině Františka

¹⁴⁸ Srov. FIERZ, Olga. Jeden rok na jazykovém pomezí (z modrých sešitů) In *Hovory 10 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 65 výročí ozdravovny v Mýtě.* ; Z deníku Olgy Fierzové přeložila Marie CHROBÁKOVÁ, Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2004. s.19.

¹⁴⁹ Ze všech zemí přijelo z Československa nejvíce lidí. *Tamtéž* s.20.

¹⁵⁰ Paní Münchová jí dopřála prodloužené prázdniny a přispěla jí na cestovní výlohy. *Tamtéž* s. 20.

¹⁵¹ Kongresu se mezi jinými zúčastnili Albert Einstein, Martin Buber, Mahatma Gandhi, Leonard Ragaz, říšský prezident Paul Löbe, dva němečtí generálové, mnoho britských parlamentářů aj. *Tamtéž*.

¹⁵² Nejvíce na Olgu a Přemysla zapůsobil Rajendra Prassard, přítel a spolupracovník mahátma Gándhího, který byl později jmenován zvláštním vyslancem (a po Gándhiově vraždě se stal prvním prezidentem nezávislé Indie. Potom to byl ještě Dr. Hans Kohn, rodilý Pražák, který později v Jeruzalémě navázal na práci Martina Bubera v otázce rozhovorů o smíru. *Tamtéž*.

¹⁵³ K nim, kromě výše zmíněného patřila např. to, že počátkem října 1925 vrátil prezidentu Masarykovi jako vrchnímu veliteli armády vojenskou knížku. V doprovodném dopise napsal, že „nemůže být vojínem“. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 97.

¹⁵⁴ Srov. FIERZ, Olga. Jeden rok na jazykovém pomezí (z modrých sešitů) In *Hovory 10 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 65 výročí ozdravovny v Mýtě.* ; Z deníku Olgy Fierzové přeložila Marie CHROBÁKOVÁ, Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2004. s.21.

¹⁵⁵ Podobné zákony již existovaly např. Holandsku a skandinávských zemích. *Tamtéž* s. 21.

¹⁵⁶ Opět na inzerát, který podal bez jejího vědomí : srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s. 27.

¹⁵⁷ KŘEŠŤAN, Jiří. Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 37.

Lüftnera, továrníka a majitele obchodního domu na Václavském náměstí¹⁵⁸. Olga vyučovala za stravu a byt¹⁵⁹ Lüftnerovy děti Jiřího a Marii angličtině a francouzštině. Na živobytí si přivydělávala kondicemi¹⁶⁰ jiným žákům. Velkou část svého času věnovala spolupráci¹⁶¹ na Přemyslových aktivitách. Pomáhala mu s jeho cizojazyčnou korespondencí, s prepisováním jeho kázání, příspěvků do Sbratření apod.¹⁶²

Od první chvíle si byla Olga vědoma, že ne všemi členkami hnutí je v Praze vítána¹⁶³. Avšak ani Olga neskrývala, že v některých aspektech se pražské hnutí liší od toho, na co byla až dosud zvyklá. Z dopisů které Pitter psal Pavle Moudré je patrný záměr, že měl v úmyslu si vychovat z Olgy svou nástupkyni^{164,165,166} - zmiňoval se alespoň o tom, že se v létě 1928 hodlá svých mezinárodních funkcí vzdát, neboť se cítí unaven¹⁶⁷.

¹⁵⁸ *Tamtéž*.

¹⁵⁹ Místnost, kterou jí přidělili byla velmi studená, dlouhá a úzká. Olga jí říkala nudle. *Tamtéž* s. 28. Též i KŘEŠTAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. 2000, s. 151.

¹⁶⁰ 15 korun za hodinu výuky. Měsíčně si tak vydělala 500-600 Kč. Srov. KŘEŠTAN, Jiří. Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 41.

¹⁶¹ Podle dostupných informací byl její denní režim následující „V poledne obědvala doma, pak se starala o své svěřence a večer se zase snažila co nejdříve uprchnout, protože ji čekaly různé povinnosti – a objevy. Často místo večere, kterou měla smluvně zajištěnou, poprosila paní domu o krajíc chleba s máslem a banán, které si zabalila sebou. Jednou přišla z hodiny a objevila na svém stolku několik stránek textů od Přemysla se vzkazem, aby je do večera přeložila. Velice ji to překvapilo, než si všimla, že zapomněla zavřít okno. Nezastihl ji doma a prostě vlezl do pokojíku oknem. Tak to mu musím zakázat, řekla si. Co by si zdejší nájemníci o mně pomysleli. I toto místo mělo být přechodné – ale zůstala tam čtyři roky.“ Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 28.

¹⁶² Srov. *tamtéž*.

¹⁶³ „Ještě v polovině třicátých let se v Pittrově blízkosti našly ženy, které se s existencí Olgy Fierzové smiřovaly jen s obtížemi. Např. Marie Mejtská, spisovatelka Pavla Moudré aj.“ srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 117.

¹⁶⁴ Za možný vztah mezi mužem a ženou věřící ve vlastní duchovní poslání, považoval Pitter jen vztah, který podle legend měli František z Asissi a jeho první následovnice Klára (která později založila řád klarisek). V roce 1929 psal Pitter ve *Sbratření*: „věřím, že mezi mužem a ženou se skuteční takový poměr, že jejich vzájemný styk bude sloužit jen duchovnímu vývoji. Věřím, že se stane něčím takovým, co nebude lze srovnat s obvyklým stykem pohlavním – ovšem podaří-li se člověku, aby přes všechny těžkosti zůstal sluhou Ducha.“ *Tamtéž*, s. 119.

¹⁶⁵ „Když se později Pitter vracel k tématu muže a ženy, činil to už s ohledem na pedagogickou stránku věci: chce-li člověk zasvětit svůj život pedagogice, tak jak si to stále více přál on sám, nesmí vztahem ke svým vlastním dětem (jimž nutně dá přednost) ubírat těm, o které jde především – tedy žákům, o něž se stará jako učitel a vychovatel. Ještě důležitější než profesní strana celibátu u něj byla náboženská stránka věci: snaha vyhnout se tomu, co pokládal za pouhé pokušení. Podle mého přesvědčení, jsou-li nějaká pokušení mimo manželský svazek, pak tato pokušení jsou neskonale větší ve stavu manželském. Nemohu si představit, že by pokušení byla menší tam, kde jej jim člověk vydán neustále, ve dne v noci, a kde zájmy a osobní povahy obou se křížují, na sebe narážejí, kde povinnosti manželské a rodinné staví se v přímém protikladu proti povinnostem, které duch vzal na sebe. Dvěma pánům nelze sloužit.“ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 120.

¹⁶⁶ Přemysl viděl hodnotu každého člověka především v míře jeho oddanosti Božímu dílu a tomu, co od něho Bůh požaduje. Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 29.

¹⁶⁷ : „To je tedy ten tajemný (pro některé) vztah můj k O.F. Srov. *tamtéž* s. 118.

Olga Fierzová dělala v té době všechno, co mohla, aby se stala platnou spolupracovnicí. Počínaje rychlým osvojením jazyka. Svůj první článek publikovala 1929¹⁶⁸ v době, kdy v Čechách nepobývala ještě ani 12 měsíců.

Přemysl Pitter se cíleně¹⁶⁹ připravoval na splnění svého poslání (tj. péče o ohrožené děti) Při svých stále častějších cestách po západní Evropě se zajímal o progresivní metody ve výchově dětí¹⁷⁰. Jednou z institucí, které s Olgou navštívili byl i proslulý dětský výchovný ústav pedagožky MacMillanové^{171,172} kde se aplikovala výchova k samostatnosti podle principů Marie Montessori s výukou mimo školní třídy ve volné přírodě. Na Pittra udělala největší dojem „výchova britských dětí k samostatnému, sebevědomému a nenucenému projevu¹⁷³“ [...] „Učitelky a opatrovnice se nebojí svěřit i těm nejmenším docela obtížné a odpovědné úkoly. Děti jsou vedeny k tomu, aby tak dlouho zkoušely, až to samy dovedou...“¹⁷⁴.

¹⁶⁸ Příspěvek Olgy FIERZ do ankety: Znáte sílu a prostředky, které by mohly zabránit válkám?, *Sbratření*, 5/7:2-3. Srov. BLÁHA, Petr - ŠTĚPÁN Jan. Bibliografie Olgy Fierzové. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 56.

¹⁶⁹ Pitter se netajil se tím, že ve své pedagogice chce hojně využívat zkušenosti z návštěv výchovných zařízení, kvakerských i jiných, které podrobně studoval při svých cestách do Anglie. Vždy si o nich vedl podrobné záznamy prozrazující, že byl britským speciálním školstvím fascinován“. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 145.

¹⁷⁰ 1920 zakládá spolek Nový Jeruzalém. Náplní činnosti bylo zřizovat útulky pro mládež. Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Miličův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Miličova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 15.

¹⁷¹ *Tamtéž* s. 146.

¹⁷² Ústav navštívili v lednu 1928. Pitter později o této návštěvě zapsal do svého zápisníku „Škola stála uprostřed nevzhledné dělnické čtvrti a docházely do ní děti z proletářských rodin ve věku od tří do šestnácti let. Přestože venku bylo bláto a mlha, vyučovalo se v místnostech s okny a dveřmi dokořán, takže „vítr vanul celou místností“ aniž by dětem prý byla zima“. Srov. *tamtéž*.

¹⁷³ *Tamtéž*.

¹⁷⁴ *Tamtéž*.

3.4 Milíčův dům

Na konci roku 1922¹⁷⁵, bylo ustaveno stavební družstvo¹⁷⁶, jehož cílem bylo postavit na dolním Žižkově útulek pro děti. V lednu následujícího roku¹⁷⁷ přijalo družstvo název Milíčův dům. Projekt, který družstvu nejvíce vyhovoval¹⁷⁸, vypracoval architekt Erwin Katona¹⁷⁹. Vzhledem k ceně projektu (cca půl milionu Kč)¹⁸⁰ se přikročilo k realizaci až v létě 1933, po „zásahu Boží vůle nebo jak si mezi sebou Přemyslovi a Olžini přátelé říkali V. R. VYŠŠÍ REŽIE“¹⁸¹. V tomto případě V. R. zapůsobila prostřednictvím Olgy Fierzové, která Přemysla Pittra na jaře 1933 upozornila na článek o vinohradském staviteli¹⁸² Karlu Skorkovském, členu Českobratrské církve evangelické a zároveň finaltropu, který postavil zadarmo obydlí pro několik rodin nezaměstnaných dělníků. Článek byl uveřejněn v časopisu *Přítomnost*¹⁸³.

Po vzájemném jednání navrhl Dr. Ing. Karel Skorkovský¹⁸⁴, že dům postaví ve dvou etapách: v roce 1933 přízemí a velký sál¹⁸⁵, a o něco později dokončí stavbu do současné podoby. Chybějící peníze zapůjčí sám¹⁸⁶ a počká Pittrovi s vrácením částky po dobu 8 let¹⁸⁷.

¹⁷⁵ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 152.

¹⁷⁶ Tehdejší legislativa zaručovala obecně prospěšným družstvům výhody a subvence. srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 15.

¹⁷⁷ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s.152.

¹⁷⁸ Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 16.

¹⁷⁹ Přední pražský funkcionalistický architekt židovského původu opustil Prahu 1938. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 142.a též

<http://www.archiweb.cz/news.php?action=show&type=6&id=9484> [cit. 1. dubna 2012]

¹⁸⁰ Stavební družstvo mělo sebráno něco jen asi 100 000 Kč. Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.16.

¹⁸¹ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 34.

¹⁸² Vystavěl veletřzní palác, Libeňský most, Masarykovy domovy v Krči a další veřejné stavby Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009., s. 144.

¹⁸³ Nezávislý týdeník založil v roce 1924 novinář a spisovatel Ferdinand Peroutka, který v něm působil jako šéfredaktor <http://www.rozhlas.cz/plzen/publicistika/zprava/445133> publikováno 17. dubna 2008 [cit. 8. dubna 2012]

¹⁸⁴ „S postojem Dr. Ing. Karla Skorkovského ostře kontrastuje, jak komunisté po únorovém puči uloupili rodině Skorkovských všechn majetek. Skorkovský prožil závěr života jako oběť třídního boje“. Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.16.

„V dopise ze dne 26. srpna 1933 píše Olga Fierzová Pavle Moudré, že jedná s architektem a stavitelem o zadání řemeslnických prací a navrhuje Moudré plánovanou návštěvu staveniště až po šesté hodině večer, kdy odejdou řemeslníci¹⁸⁸“. Milíčův dům přivítal první hosty v neděli 24. prosince 1933¹⁸⁹. Pittrovi se tím splnil životní sen¹⁹⁰. Stal se ředitelem domu a získal tak pokojík, který mu sloužil jako byt i pracovna. Spolu s ním se do domu nastěhovali i manželé Rottovi¹⁹¹, kteří se stali správci Milíčova domu. Olga Fierzová bydlela po celou dobu trvání Milíčova domu spolu s Annou Pohorskou¹⁹² v domě číslo popisné 1094 v tehdejší Dvořákově ulici 56 v Praze XI-Žižkově¹⁹³.

„Po dostavbě Milíčova domu¹⁹⁴ (tj. v září roku 1934) přijel do Prahy Olžin otec Ernste Fierz. Ubytoval se u manželů Rottových v Milíčově domě. Zajímalo ho, jaké jsou další úmysly Přemysla Pittra s Olgou. Pitter, který si Olgy vážil a nerad by ublížil jí i jejím blízkým, mu sdělil navzdory svým původním předsevzetím, že má Olgu rád a vezme si jí. Olga však s jeho rozhodnutím nesouhlasila. Nechtěla se stát příčinou porušení Pittrova slibu. „Ostatně se domnívala, že práce s dětmi otevřením Milíčova domu teprve začíná¹⁹⁵“.

¹⁸⁵ Pro 250 osob, s knihovnou, klavírem a harmoniem. Srov. PITTER, Přemysl. Milíčův dům na pražském předměstí. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s.69.

¹⁸⁶ Na velice nízký úrok. Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 16.

¹⁸⁷ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 145.

¹⁸⁸ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s.152.

¹⁸⁹ Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 16.

¹⁹⁰ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 145.

¹⁹¹ S nímž spolupracoval od vzniku Nového Jeruzaléma. *Tamtéž*.

¹⁹² Přihlásila se 1. července 1933. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 152.

¹⁹³ Její pobytová karta viz. Obrázek 1 v obrazové části.

¹⁹⁴ Srov. *tamtéž*.

¹⁹⁵ Srov. *tamtéž*.

3.5 Život mezi Čechy

3.5.1 Služba dětem

Milíčův dům byl výborně^{196,197} fungující dům dětí. Děti (ve věku od 5 do 14 let)¹⁹⁸ tam mohly chodit denně po škole i o víkendech¹⁹⁹. Kritériem přijetí dítěte byla chudoba jeho rodiny²⁰⁰. Podklady pro tato rozhodnutí zajišťovala Anna Rottová²⁰¹. Konečné rozhodnutí leželo na Přemyslu Pittrovi a Olze Fierzové. Postupně se počet přibližně šedesáti dětí, které byly vybrány v roce 1933²⁰², zvýšil až téměř na dvě stě^{203,204}. Děti byly podle věku a pohlaví rozděleny do skupin. Každá měla své jméno. V týdnu mívaly skupinové schůzky, v neděli dopoledne bylo společné shromáždění. Děti pod dozorem vychovatelů dělaly úkoly, zúčastnily se práce zájmových kroužků, pracovaly v dílně nebo na zahradě. Věnovaly se sportu nebo si jen hrály. Mohly se zde podle předem stanoveného rozvrhu i osprchovat (což v jejich bytech, které většinou neměly příslušenství, většinou možné nebylo²⁰⁵). Dbalo se, aby byly děti pod stálým dohledem lékařů.²⁰⁶ Vše zde dostávaly bezplatně²⁰⁷. Pokud byly děti nemocné, navštěvovali pedagogové z Milíčova domu rodiny a pomáhali při řešení

¹⁹⁶ Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.16.

¹⁹⁷ Některé prameny jej označují jako po mnoha stránkách ojedinělé zařízení nejen v Československu, ale i ve světě. Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 29.

¹⁹⁸ Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Milíčův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 20.

¹⁹⁹ O víkendech se konaly schůzky odrostlejší mládeže- těch, kteří se v týdnu připravovali na budoucí povolání. *Tamtéž*.

²⁰⁰ *Tamtéž*.

²⁰¹ *Tamtéž*.

²⁰² Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 147.

²⁰³ Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.16.

²⁰⁴ Milíčův dům navštěvovala od roku 1943, ve svých 10 až 14 letech Olga Šplíchalová, která se v 60. letech 20. stol. provdala za Václava Havla. *Tamtéž*. Též Srov. KOSATÍK, Pavel. „Člověk má dělat to, nač má sílu“ – Život Olgy Havlové. 1. vyd. Praha. Mladá fronta. 1997. s. 28 - 32.

²⁰⁵ Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.29 - 30.

²⁰⁶ Srov. KRŠTĚAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 152.

²⁰⁷ Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.16.

problémů.²⁰⁸ Další formou pomoci nemocným dětem byla od roku 1938 možnost pobytu v ozdravovně v Mýtě u Rokycan²⁰⁹.

O děti se starali zejména tři lidé (Přemysl Pitter, Olga Fierzová²¹⁰ a Ferdinand Krch²¹¹). Pitter zajišťoval „ideové vedení“ a propojení s ostatními společnými aktivitami (přednášky, vydávání Sbratření apod.). Krchovi měl na starosti pedagogický dohled. Většinu provozní²¹² práce zastala „tetička“²¹³ Olga Fierzová (spolu s Krchem rozpracovávala pedagogické plány, dbala o udržování řádu, rozdělování dětí do skupin a promýšlení náplně jejich práce, působila jako vychovatelka, účetní, vedla agendu dětí, spolupracovníků, potřebných nákupů (děti dostávaly svačinu)^{214, 215} aj.

Výsledkem spolupráce Krcha, Pittra a Olgy Fierzové byla nová forma výuky, jejímž cílem bylo, aby se „dítěti zalíbilo být dobrým“²¹⁶.

V domě vládl bezkonfesijní, ale křesťanský duch. V neděli dopoledne se konaly bohoslužebná shromáždění (pro děti a jejich přátele)²¹⁷. Odpoledne pak patřilo různým

²⁰⁸ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 152.

²⁰⁹ Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Milíčův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 21.

²¹⁰ „Olga Fierzová svým klidem a rozvahou usměrňovala všechny plány plně inspirace, aby byla proveditelné a hledala vždy vhodnou dobu k jejich uskutečňování...“ Srov. *Tamtéž*.

²¹¹ Ferdinand (Fedor)Krch (1881-1973) původně vystudoval práva. Až později k nim přidal učitelskou kvalifikaci. Praxi získal na pražských obecných školách. V roce 1913 otevřel spolu s Josefem Kříčkou (hudební skladatel) ústav hudební výchovy dětí v Praze Libni. Tento ústav sám financoval. Základem dobré pedagogiky je schopnost zaměstnat děti pozitivní činností: Jestliže děti získají schopnost tvorby, nebude třeba je trestat. V letech 1919 - 1924 byl vedoucím internátu pro sirotky po legionářích (Dům dětství), který organizován v duchu „reformní pedagogiky. Děti byly vedeny k samostatnosti a rozvoji pohybové a pěvecké tvořivosti, látka nebyla rozvržena do ročníků, učitelé sami rozhodovali, co a kdy budou žáky učit. Přesto, že Dům dětství byl považován zahraničními odborníky za špičkové pracoviště byl v roce 1924 z finančních důvodů zrušen. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 152-153.

²¹² V létě 1944 se spolu s Přemyslem Pittrem, Fedorem Krchem, Milou Vavrdou, Zdenkém Teichmannem zúčastnila diskuse jak co nejlépe využít pro chod Milíčova domu dědictví po zakladateli hnutí Lesní moudrosti Miloši Seifertovi.

Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s.187.

²¹³ Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.29

²¹⁴ Srov. *tamtéž*, s.29 - 30.

²¹⁵ Za svého působení v Milíčově domě shromáždila Olga materiál pro své dvě hlavní pedagogické práce „*O výchově dětí dramatické*“ (1940) a „*Práce a zábava dětí*“ (1938) srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 147.

²¹⁶ Později byl tento způsob označen jako „milíčovská podoba Krchovy „výchovy srdcem“ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 154.

²¹⁷ Aby se čelilo výtce, že Pitter koná misijní činnost rodiče na tato setkání zváni nebyli. Potřebný styk s nimi, byl zajištěn setkáním rodičů a vychovatelů jedenkrát měsíčně. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 152.

besídkám a hrám, kam chodily i děti, které již byly v učení a do Milíčova domu jinak nedocházely.

Až na jednu učitelku (kterou platilo město) byla výchovatelská práce vykonávána bezplatně. Všichni ji konali z vlastní vůle a vnitřního přesvědčení.²¹⁸

Na návrh²¹⁹ Olgy Fierzové založili Josef a Anna Rottovi, Anna Pohorská, Olga Fierzová a Přemysl Pitter komunu^{220,221,222} jíž svěřovali všechny finanční prostředky²²³.

Z těch platili kuchařku²²⁴ a hradili provoz Milíčova domu. Dalším²²⁵ zdrojem příjmů byly jednorázové dary různých mecenášů a příspěvky Přátel Milíčova domu²²⁶.

Do pedagogiky Olgy Fierzové se promítá i její nechuť prosazovat v jednání s lidmi vlastní ego. Ona prosadila, aby se tradiční školské výuce se podobala jenom odpolední pomoc dětem při řešení domácích úkolů. Zbytek společného času dětí a vychovatelů zabrala snaha vychovatelů nenásilným způsobem postupně „vypěstovat v dětech ušlechtilost, ohleduplnost a bratrskou vzájemnost, učit je čistotnosti, a probouzet v nich smysl pro úpravnost a krásu“. „Děti byly²²⁷ vedeny ke společenství a podílíctví v práci, kultuře a zábavě“. K tomu se využívala např. práce na zahradě. Děti měly společné záhonky. Podle vlastní volby na nich pěstovaly květiny, nebo zeleninu. Podle Olgy tím „získávaly tím vědomí spoluúčasti na společném díle.“²²⁸ „...Téměř s úctou“ píše Olga „česají děti třešně, které viděly nejprve kvést, pak se zvolna měnit v zelené kuličky, které rostly a měnily barvu, až nyní je možno je

²¹⁸Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 29 - 30.

²¹⁹Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000, s. 15.

²²⁰Komuna dle slovníku cizích slov <http://www.slovník-cizich-slov.net/komuna/> [cit. 14. Dubna 2012]

je nižší správní jednotka s částečnou samosprávou.

²²¹ Později se k ní připojili Ferdinand Krch a Magda Pilbauerová. Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Milíčův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 16.

²²²V Milíčově domě působili jako vychovatelé i Milada Horáková, Marie Pašková, Iva Tyčová, Josef Horáček, dvě učitelky na odpoledne aj., do roku 1938, kdy nastoupila místo v Mýtě v Pittrově dětské ozdravovně srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 151.

²²³ Tj. příjmy z Olžiny výuky jazyků, Rottova zaměstnání jak typografa v tiskárně, Pitterovy přednášky aj. srov. *Tamtéž*.

²²⁴ Kuchařka jim vařila a dětem připravovala svačiny. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000., s. 152.

²²⁵ Na popud pedagoga Ferdinanda Krcha, byl okruh pravidelných přispěvatelů rozšířen. *Tamtéž*.

²²⁶ Bylo to 5 Kč měsíčně. Srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 30.

²²⁷ *Tamtéž* s. 148.

²²⁸ Srov. MATOUŠ, Miroslav. Děti v péči Olgy Fierzové. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 138.

utrhnut. – To nejsou jen třešně koupené, které známe jako hotovou věc! To jsou naše, které jsme hladily očima, zalévali láskou, které vyrostly před našimi²²⁹ zraky“.

„Návrat k přírodě je podle Fierzové nejlepší obranou proti zmechanizování světa, ubíjejícímu duševní svět člověka“ [...] „Lidé jsou tak obklopeni stroji, že se sami považují za stroje. Nerostou, žijí setrvačností, až se stroj vyběhá a bez naděje rozpadne. Toto zmechanizované pojetí nese vinu za ztroskotání mnohých životů. Ne, člověk není bezduchý stroj, lidská duše je živý rostoucí strom, který tajemnou vnitřní silou stále znovu se obnovuje a znovu a znovu rozkvétá“²³⁰.

Olga Fierzová byla toho mínění, že výchově nesvědčí veřejné vystupování. „Když už něco, tedy pro vlastní radost a potěšení nejbližších přátel²³¹“. Cílem jejího působení na děti bylo vést ke „kráse, jemnosti, radosti a spokojenosti nad dobrým, tvořivým výkonem a k nechuti ke všemu ničivému“. Cestou k naplnění tohoto cíle bylo např. nacvičování²³² divadelních výstupů nebo her. Při tom byl pro ni „neviditelný prospěch dítěte“ významnější než „viditelný úspěch představení“. Protože představení nebyla určena pro širokou veřejnost, mohly se děti do přípravy hry od samého začátku (tj. tvorba dialogů, kostýmů,...) a tak se mohly snáze projevit jejich zvláštní schopnosti. Tím se rozvíjely jejich citové prožitky, budoval jejich charakter a ty plaché mohly získat sebedůvěru. Největším prospěchem dítěte pro ni bylo budování schopnosti sebevyjádření²³³. Shrnutím jejich zkušeností z práce v Milíčově domě se v roce 1940 stal zmíněný rukopis **O výchově dítěte dramaturgií**.²³⁴

Olga Fierzová nevychovala děti příkazy nebo kázeňskými tresty „Pokud chceme, aby dítě něco učinilo, je dobré umožnit mu, aby to učinilo samovolně. To uděláme tím, že svoji žádost uložíme do formy prosby.“ [...] „Pravý vychovatel je jako pečlivý zahradník, který denně zalévá a ošetřuje svou květinu. Tak je třeba každodenní péče, o vývoj dítěte, které jsme přivedli na svět, nebo, které nám bylo svěřeno. Duchovní růst dítěte je vývoj poznenáhly, jako růst fyzický, a potřebuje stálou péči, povzbuzování, zrovna jako tělo

²²⁹ *Tamtéž*.

²³⁰ Olga Fierzová, 1936. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatním sborník příspěvků k počtům životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 154.

²³¹ Srov. MATOUŠ, Miroslav. Děti v péči Olgy Fierzové. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 139.

²³² Srov. CETTL, Martina. Výchova dramaturgií. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 147.

²³³ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s.148-151.

²³⁴ *Tamtéž* s. 148.

potřebuje denní potravu²³⁵. Děti stále víc vnímaly jako přísnou, tu „se kterou není možno smlouvat“²³⁶. Podle některých pramenů²³⁷ by „bez realistického a věcného stylu Olgy Fierz Milíčův dům nemohl fungovat v té podobě, v níž ve třicátých a čtyřicátých letech fungoval“. Kromě činnosti vychovatelské a organizační využívala i své jazykové znalosti²³⁸. Činnost „dobrovolníků“ v Milíčově domě nebyla zaměřena pouze na „uschopnění“ dětí pro lepší využití jejich schopností²³⁹ ale i na další typy raze praktických činností. Nejchudší děti dostávaly dle možnosti jídlo a ošacení²⁴⁰. V roce 1938 byla vybudována celoroční ozdravovna v Mýtě u Rokycan. Zde postupně přebývaly děti²⁴¹ kterým pobyt doporučil lékař, děti uprchlíků ze Sudet a po nacistické okupaci v letech 1939-1947 i děti židovské^{242, 243}.

3.5.2 Léta 1936 – 1939

V roce 1936 byla ukončena stavba Milíčova domu. Stavitel Skorkovský dostavěl horní patro, aniž by věděl, zda budou všechny vložené peníze zaplacený. V nové budově mohly děti využívat „dílny, herna pro nejmenší děti, hudební salon, kde se učili zpěvu, rytmice a tancům, sál, kde se pořádaly společenské a tělocvičné hry, klubovnu, kde se konaly schůzky družin a studovnu s knihovnou, v domě byla jídelna a lázně a bylo dbáno, aby děti byly pod stálým dohledem lékařů. V případě hezkého počasí měly děti k dispozici hřiště“²⁴⁴.

Dne 15. června 1938 přijel, Erneste Fierz na svoji druhou návštěvu Prahy. Ubytoval se opět v Milíčově domě. Jeho cílem bylo pravděpodobně přemluvit dceru k návratu do Švýcarska. Zdržel se do 12. července 1938²⁴⁵. Odjížděl sám. Olga Fierzová²⁴⁶ neodjela, ani

²³⁵ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilejkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s.153.

²³⁶ *Tamtéž* s. 151.

²³⁷ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 148.

²³⁸ Srov. *tamtéž* s. 169.

²³⁹ *Tamtéž* s.151.

²⁴⁰ Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Milíčův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 20.

²⁴¹ Děti zde mohly být ve výjimečných případech i zadarmo. Srov. *tamtéž* s. 24.

²⁴² Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o.,1997. s.35.

²⁴³ *Tamtéž*.

²⁴⁴ Srov. *tamtéž* s. 153.

²⁴⁵ Srov. *tamtéž* s. 155.

²⁴⁶ Mluvila v té době výborně česky, ale stále měla švýcarský pas. srov. KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 30.

když byla v roce 1939 vyzvána k návratu švýcarskými úřady, které ji varovaly, že jí nemohou zaručit v Československu osobní bezpečnost.

3.5.3 Válka

Miličův dům byl až do 50. let dvacátého století místem, kde se poskytovala a organizovala pomoc těm nejpotřebnějším dětem i jejich rodinám.²⁴⁷ Přemysl Pitter a někteří z jeho spolupracovníků pomáhali postupně protihitlerovským uprchlíkům z Německa^{248,249}, českým rodinám vyhnáným po Mnichovu z našeho pohraničí a dětem židovským²⁵⁰. Část z nich se jim dokonce podařilo ukrýt v ozdravně v Mýtě. Poté, co byly židovské děti povolány svými rodiči do transportů, vybavovali celé rodiny na cestu a posílali jim do koncentračních^{251,252} táborů balíčky. Ze 106 dětí, které byly v kontaktu s Miličovým domem, se jich po válce vrátilo pouhých šest.

Za okupace ztratili Přemysl Pitter a Olga Fierzová řadu svých dobrých přátel. Pavla Moudrá zemřela 10. září 1940²⁵³, v koncentračních táborech nacisté zabili např. Margit Beckovou²⁵⁴, Waltera Flussera²⁵⁵, Marii Hornoffovou, Lízu Suttlerovou a další.

²⁴⁷ Srov. ŠTĚPÁN, Jan. Miličův dům. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Miličova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 17.

²⁴⁸ Již v roce 1933 požádali britští kvakeři Pittra, aby do Miličova domu mohly docházet děti emigrantů z Německa. Vánoce v roce 1934 tedy slavili žižkovské děti společně s dětmi lidí, kteří byli nuceni uprchnout z území ovládaných nacionálně socialistickou stranou. Židů i Němců. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s.155

²⁴⁹ Na pobyt dětí uprchlíků z Německa přispíval Fond londýnského starosty. Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Miličův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 24

²⁵⁰ Po roce 1939 tj. v době nacistické okupace nesměly Miličův dům navštěvovat židovské děti (české ani německé). Židům bylo zakázáno stýkat se s tzv. árijci (arijec - podle nacistické ideologie a norimberských rasistických zákonů z roku 1935, příslušníci vyšší, zejména germánské rasy). Srov. KOHN, Pavel. *Zámky naděje - děti Přemysla Pittra vzpomínají*. 2. vyd. Chomutov. L. Marek. 2011. S. 307. Kromě toho jim bylo příkázáno nosit na vnějším oděvu tzv. Davidovu hvězdu. Nebezpečí hrozilo tak hrozilo i od okupantů a jejich donašečů. Nařízení se nedalo obejít bez ohrožení celé existence Miličova domu. Přece se však podařilo Přemyslovi Pittrovi a Olze Fierzové zmírnit nedobrovolnou izolaci, v níž se Židé ocitli. Z přidělu potravin, které dostávali pro provoz Miličova domu, ušetřili část - mléko a ovoce (na něž neměli židé nárok), kterou pak po nocích přinášeli spolu s vlídným slovem židovským rodinám. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 156.

²⁵¹ *Tamtéž*.

²⁵² Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. Miličův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 28.

²⁵³ Zemřela 10. září 1940. Srov. *tamtéž*. s.30.

²⁵⁴ Pomáhala v Miličově domě s hudební výchovou. Zahynula v koncentračním táboře v Lodži. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. s. 156.

²⁵⁵ U něhož Olga bydlela v době svých výletů z Újezda do Prahy. Srov. *tamtéž* s. 156.

3.5.4. Akce „Zámky“

Když se válka blížila ke konci začali Přemysl Pitter, Olga Fierzová a další uvažovat o pomoci dětem v poválečném období²⁵⁶. Nejdříve chtěli najít „své“ židovské děti²⁵⁷. Založili ilegální Výbor křesťanské pomoci židovským dětem. Bezprostředně po osvobození se Přemysl Pitter stává pověřencem zdravotně sociální komise České národní rady a získává zmocnění k záchraně židovských dětí z terezínského gheta, kde hrozila tyfová epidemie²⁵⁸. Díky V. V. (vyšší režii)²⁵⁹ získává od 15. května 1945 zámky Olešovice, Lojovice, Štířín a Kamenice, které patřily rodině „právě odsouvané“ rodině Ringhofferů²⁶⁰. Později k nim přibyl i penzion Bellevue v Ládví.

Po válce se Němci stávají pro Čechy symbolem zla, které museli prožít. Nenávist Čechů se vybijí v krutosti, která postihuje i děti²⁶¹. S tím Přemysl Pitter, Olga Fierzová i řada lidí z jejich okruhu rozhodně nesouhlasí. Svůj nesouhlas vyjádří aktivně tak, že se začnou se ujímat i německých dětí, které nachází osamělé v českých internačních táborech. V té době se pro některé děti stává „maminkou“²⁶².

„Olga Fierzová doprovázela Pittra při přebírání dětí z internačních táborů i jejich předávání do transportů do Německa, sepisovala inventář v zámcích a vedla „detektivní kancelář“ v Milíčově domě, vyřizovala korespondenci s úřady a spolky u nás i v zahraničí“. Protože organizačním centrem zůstává Milíčův²⁶³ dům přijíždí Pitter a Fierzová na zámky většinou pouze o víkendech. Kde se každou neděli odpoledne scházeli všichni k duchovním

²⁵⁶ *Tamtéž.*

²⁵⁷ Jednalo se o necelou stovku dětí, které pařili k osazenstvu Milíčova domu ještě v prvních letech války, ale později byly odvezeny do koncentračních táborů. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 187.

²⁵⁸ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze. 2000. s. 156.

²⁵⁹ Přemysl Pitter se „z rozhovoru v kanceláři České národní rady se dozvěděl, že se nedaleko Prahy nacházejí tři zámky vhodné pro jeho účel“ [...] „Ještě ten den mu je ukázal Ringhofferův řidič“ [...] „18 května prohlásil Pitter zámky za státní majetek.“. Podobným způsobem získal zámek Lojovice. Aby zabránil v sovětským vojákům v rabování, označil zámky upozorněním, že uvnitř je tyfová karanténa. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 196 – 197.

²⁶⁰ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 156.

²⁶¹ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 188-190.

²⁶² Srov. Fierzová, Olga. *Dětské osudy*. 1. vyd. Praha. Spolek přátel mládeže a družstva Milíčův dům v Praze. 1992, s.92.

²⁶³ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze. 2000. s.157.

rozhovorům²⁶⁴. ...“Olga vzpomínala, že už od samého počátku museli s Pittrem čelit nepochopení sousedů jejich zámků, kterým vadil přílišný hluk dětí, to že byly židy i že mluvily německy, že německy mluvící pracovníci (i židovského²⁶⁵ původu) nejsou označeni jako „čekatelé“ na odsun do Německa aj. „První udání četnictvo vyšetřovalo již v červenci 1945“²⁶⁶. „Celou věc musely nakonec ministerstvu ochrany práce a sociální péče objasňovat Olga Fierzová a Fedor Krch²⁶⁷.”

V letech 1945-1947 „Zámky“ prošlo na 800 mladých lidí. 247²⁶⁸ dětí židovských (vracejících se z nacistických koncentračních táborů většinou jako sirotci) a od 22. května 1945 i německých (407²⁶⁹ z československých internačních táborů). Všem dětem zde byla poskytnuta „kvalitní strava, lékařská péče a láskyplné zacházení“²⁷⁰. Děti se zde měly zotavit a pokusit se o vzájemné odpuštění²⁷¹. Mezitím se kancelář Milíčova domu pokoušela spojit s jejich rodiči²⁷² nebo jim najít vhodné pěstouny²⁷³.

Na Přemysla a Olgu se však té době obrací také jiní, kteří nemají kam jít. Desítky dalších z celé České republiky. I těm se věnují a umožňují jim najít lepší život.²⁷⁴

Když se podařilo najít dětem původní nebo nové domovy (řada židovských dětí odjela do Izraele) a akce „Zámky“ skončila, soustřeďují se Pittrovi spolupracovníci opět na práci v Milíčově domě²⁷⁵. V létě 1947 se Olga Fierzová a Přemysl Pitter vydávají do Švýcarska, kde chtěl Přemysl ověřit cestu, kterou prošli hrdinové jeho románu „*Výprava pěti chlapců k švýcarským ledovcům/Vahú. Březový svitek o Srubu přátelství*“^{276,277}.

²⁶⁴ Na Štířínském zámku. Srov. *tamtéž* s. 157.

²⁶⁵ Např. lékař dr. Vogl a Zdeněk Teichmann. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 209.

²⁶⁶ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 157.

²⁶⁷ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 209.

²⁶⁸ Srov. *tamtéž* s. 213.

²⁶⁹ *Tamtéž*.

²⁷⁰ Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. Milíčův dům Přemysla Pitttra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 28.

²⁷¹ Srov. *tamtéž* s. 32.

²⁷² Tato práce připadá na Olgu Fierzovou. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 157.

²⁷³ O to se stará především Anna Pohorská. Srov. *tamtéž*.

²⁷⁴ Srov. KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pitttra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 35.

²⁷⁵ *Tamtéž*.

²⁷⁶ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 180 - 181.

4. Rozdělení Přemysla Pittra a Olgy Fierzové

4.1. Léta 1947 – 1950

Nový poválečný režim, kterému je proti myslí víra v Boha se snaží všechny, kteří slouží dětem v Milíčově domě omezovat a vlastní funkci Milíčova domu zlikvidovat. (kapacita Milíčova domu je cca 150 dětí denně, Pitter však musí přijmout 175 dětí od šesti o patnácti²⁷⁸ let a později i dvojnásobek dětí)²⁷⁹. Přemysl Pitter je donucen hradit provoz Milíčova domu z vlastních prostředků²⁸⁰ a zároveň zbaven možnosti dělat náboženské promluvy nejprve v Milíčově²⁸¹ domě, a posléze kdekoli jakoukoli veřejnou promluvu²⁸². V roce 1950 je donucen opustit Milíčův dům.

Shodou okolností se tehdy (únor 1950) musí Olga s Přemyslem rozloučit. V necelých čtyřicetisedmi létech umírá náhle ve Švýcarsku její sestra Claire. Olga odjíždí na pohřeb. Plánuje se vrátit před 28. únorem 1950²⁸³. Stalo se však, co nikdo neočekával. Československý konzulát v Curychu jí odmítl vydat povolení k návratu. Veškerý boj o změnu tohoto rozhodnutí a její návrat do Čech byl marný. Nepomohlo ani to, v žádostech o povolení jejího návratu bylo zdůrazněno, že se od roku 1933 se nezištně starala o žižkovské dělnické děti²⁸⁴.

4.2 Policejní spisy o Olze Fierzové

První zmínka o Olze Fierzové v policejních spisech souvisí s jejím členstvím v československé odbočce Hnutí pro křesťanský komunismus²⁸⁵. Díky své činnosti (zastávalo se mužů, kteří odmítali konat službu se zbraní v ruce) se dostalo do centra pozornosti

²⁷⁷Srov. PITTER, Přemysl. *Výprava pěti chlapců k švýcarským ledovcům/Vahú. Březový svitek o Srubu přátelství*. Brno. L. Marek. 2005. 304 s. ISBN 80-86263-63-0. <http://nmpk.cz/node/114/> [23. dubna 2012]

²⁷⁸Tedy starších než dosud. Srov. FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Milíčův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 20.

²⁷⁹FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Milíčův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, s. 36

²⁸⁰KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 220.

²⁸¹Srov. *tamtéž* s. 180, 222.

²⁸²Podobně jako mu je zakázali nacisté v roce 1943. *Tamtéž*.

²⁸³Den, kdy končila platnost jejího povolení k pobytu. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. *Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů*. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 28

²⁸⁴Srov. KOHN, Pavel. *O. Fierzová - život ve stínu*. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 36.

²⁸⁵Ustaveno v únoru 1927. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. *Olga Fierzová v Praze*. In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 38.

policejních úřadů²⁸⁶. V roce 1928 před příjezdem Olgy do Prahy byla činnost spolku Policejním ředitelstvím zastavena. Rozpuštěn byl v roce 1933.²⁸⁷

Další část písemností o Olze Fierzové tvoří spisy, které se týkají návštěv otce Olgy Fierzové v Praze. Ernest Fierz pobýval v Praze dvakrát tj. v období od 13. do 21. září roku 1934 a podruhé od 15. června do 12. července 1938²⁸⁸. V obou případech bydlel v Miličově domě v bytě rodiny Rottových.²⁸⁹

V roce 1932 – 4 byly na Policejní ředitelství v Praze doručovány (a jím prošetřovány) anonymní dopisy, ve kterých byla udání²⁹⁰ na Olgu Fierzovou. Podle některých pramenů je pravděpodobné, že dopisy psala jedna a táž osoba²⁹¹. Osoba sice „měnila písmo i podpis, ale používala v některých případech stejné obálky a dělala v dopisech hrubé pravopisné chyby“. [...] „Zdá se, že se jednalo o autorku, která byla dobře obeznámena s Pittrovými aktivitami, docházela na jeho přednášky a v dopisech se ho zastávala „ten člověk je v jádru dobrý“²⁹². Olgu Fierzovou nařkla z protistátní činnosti „pracuje proti branné povinnosti“ navádí Pittra ke „kritice českého národa“ a preferenci ciziny, kam spolu často vyjíždějí. Je „milenkou Pittra“ „vyučuje za vysoký honorář v německých rodinách“ atp. Byla označena jako „cizinka poťouchle vyhlížející, ale úskočně jednající“. Pisatelka „naváděla k provedení domovní prohlídky v bytě Olgy Fierzové a ve sklepě „u pomahačů“, kde údajně „skrývá závadné materiály“ [...]. „Vyšetřování policie se táhlo několik let a bylo pro Olgu Fierzovou o to nepříjemnější, že v té době žádala o prodloužení povolení k pobytu.“²⁹³

9. září 1932 v přípisu Policejního ředitelství v Praze prezidiu zemského úřadu v Praze je možné si přečíst „V okolí svého bydliště je považována za podivínku“²⁹⁴.

²⁸⁶ *Tamtéž* s.38.

²⁸⁷ *Tamtéž* s. 39.

²⁸⁸ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 155.

²⁸⁹ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.40.

²⁹⁰ *Tamtéž*. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilatnám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 154

²⁹¹ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.40..

²⁹² *Tamtéž*.

²⁹³ *Tamtéž*

²⁹⁴ *Tamtéž* s.41.

Po dalším šetření dne 5.prosince 1936 konstatovalo Policejní ředitelství, že „Fierzová je líčena jako obětavá a nezištná pracovnice ve prospěch těch nejpotřebnějších a během celého jejího pobytu nevyšlo nic najevo, co by bylo na úkor její politické spolehlivosti a mravní zachovalosti“²⁹⁵

Další věcí, kterou anonym zmiňoval ve svých dopisech, byly cesty Olgy Fierzové a Přemysla Pittra do zahraničí „kam spolu často za zábavou vyjíždějí“. Šetření v této záležitosti prokázalo že odhadovaný příjem Olgy Fierzové byl „při sazbě 15 Kč za hodinu výuky - nižší než uváděl anonym“ a byl odhadován na 500 – 600 Kč měsíčně. „Byl hodnocen jako přiměřený a postačující na zajištění zákl. potřeb Fierzové a návštěv chudých rodičů ve Švýcarsku“.

Přes tyto nepříjemnosti zůstala Olga v Praze nejen po návštěvě otce v roce 1938 (viz výše)²⁹⁶, ale i o rok později kdy ji vyzvaly švýcarské úřady k návratu domů. Vyšetřování namířených proti ní i proti jejím blízkým²⁹⁷ byla sice do roku 1950 zpracovávána věcně (např. v konceptu přípisu²⁹⁸ Krajského velitelství Státní bezpečnosti ministerstvu vnitra ze 7. března 1950, kterou zpracoval Jan Fic je možné číst, že „...Chová se dobře, pověst má dobrou, politicky organizována není, obsluhuje děti z koncentračních táborů a děti dělníků v Milíčově domu, za okupace s Němci nespolupracovala...“)²⁹⁹, ale už po únoru 1948 začíná být Olga v policejních spisech označována jako osoba „nespolehlivá a myšlení naprosto nepřátelského“. Hlavní osoba, která má vliv na celý chod v dětských domovech“ z nichž prý „vytlačuje Čechy“ ve prospěch Němců³⁰⁰.

“Když Olga Fierzová odjíždí v roce 1950 z Čech na pohřeb sestry a nemůže se vrátit (viz výše) objevuje se „v přípise krajského velitelství StB ministerstvu vnitra ze dne 7. března byla rada, aby prádlo Olgy Fierzové, které zůstalo v Praze byly neodkladně zasláno do Švýcarska. Tím mělo být zřejmě naznačeno, že návrat je vyloučen“.

²⁹⁵ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*. 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 155.

²⁹⁶ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.41.

²⁹⁷ 7. srpna 1947 byl např. Přemysl Pitter osočen, že „na příkaz činitelů nám neznámým, kteří se zdržují v Anglii nebo ve Švýcarech napomáhá Němcům aby se vyhnuli odsunu“. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.43.

²⁹⁸ Srov. *tamtéž*. s.43

²⁹⁹ *Tamtéž*.

³⁰⁰ *Tamtéž*.

4.3 Léta 1950 - 51

V důsledku „únorového puče“ v roce 1948 se situace v Československu radikálně zhoršila. Mezi personál i vychovatele Milíčova domu byly nasazeny udavačky³⁰¹. Přibližně v téže době, kdy Olga Fierzová opouštěla Prahu, byl zpracováván ministerstvem vnitra záznam, v němž byl Pitter označen za „osobu reakčně zaměřenou proti dnešnímu lidově demokratickému zřízení“³⁰² a kolaboranta. V dubnu 1950 se začalo v Milíčově domě „hemžit“ školskými stranickými kádry (od ředitele učňovského domova na Klamovce, který měl o Milíčův dům zájem přes zástupce Okresního národního výboru (ONV) až po úředníky z ministerstva školství a referátů sociální péče³⁰³. V červnu proběhl proces s Miladou Horákovou (Pittrovou známou ze Smichovského sboru Jana Kučery)³⁰⁴. Od září 1950 byl kompletně změněn systém výuky v Milíčově domě³⁰⁵. Protože Pitter zajišťoval finančně chod Milíčova domu, snažil se ho režim získat na svou stranu³⁰⁶ jak „domluvou“³⁰⁷ tak především výsledky, prohlídky v Milíčově domě, pokus o přeložení mimo Prahu, zákaz veřejných vystoupení, odvolání z místa ředitele Milíčova domu. Dne 13. dubna by Pitter vystěhován z Milíčova domu do bytu v Ševčíkově ulici 9 na Žižkově č.p. 1490³⁰⁸.

4.2.1 Nucený odjezd

Kromě toho, že další práce s dětmi byly Pittrovi znemožněna se mu dostalo varování, že mu hrozí zatčení a odeslání na práce v uranových dolech³⁰⁹. Na naléhání přátel přešel Přemysl Pitter dne 26. srpna 1951 státní hranici. S využitím plánu, který vypracovala Olga

³⁰¹ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 222

³⁰² Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilejkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000., s. 158.

³⁰³ Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 223

³⁰⁴ *Tamtéž*.

³⁰⁵ Musely se přijmout děti všech zaměstnaných matek. Tomu se musela přizpůsobit otevírací doba i organizace práce (děti byly rozděleny do tříd). *Tamtéž*.

³⁰⁶ V letech 1950 -1951. Srov. Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilejkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s.158.

³⁰⁷ „Minula doba charitativních humánních spolků. Je nutno se zapojit do socialistických masových organizací [...] Ty sám musíš najít konkrétní formy svého zapojení, abys nám ukázal, že jsi pochopil nového ducha. Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 225.

³⁰⁸ Srov. KŘEŠŤAN, Jiří. Olga Fierzová v Praze In *Našim jubilejkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 158.

³⁰⁹ Což se při jeho zhoršeném zdravotním stavu – propukla u něj srdeční choroba jednalo rozsudku smrti. Srov. *tamtéž* s.158 a též Srov. KHON, P.: „Olga Fierzová – žena ve stínu“. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittera a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“ Praha. Vydal: Dingir, s. s. r. o., 2000 s. 33.*

Fierzová a s pomocí otce jednoho německého chlapce ze zámku, který mu byl podobný³¹⁰, a žil ve východním Německu. Na jeho pas se Pitter dostal do západního Berlína³¹¹.

4.3.2 Opět spolu

I v zahraničí chtěl Pitter pokračovat ve svém povolání. Prostřednictvím výchovy dětí pomáhat stavět most mezi národy³¹². I když v Německu dostal azyl při první příležitosti odjíždí do Anglie (1951), kde doufá, že se mu podaří jeho poslání naplnit lépe (resp. považuje Anglii za lepší výchozí bod pro své působení zpět do Československa). Sem za ním přijíždí Olga Fierzová, kterou vyzývá ke spolupráci. V Anglii se jim nepodaří získat téměř žádnou podporu³¹³ a tak v roce 1952 odjíždí z Anglie, aby zahájili novou etapu jejich společné služby v uprchlickém táboře Valka, kde se Přemysl Pitter stal kurátorem a kazatelem³¹⁴. Toto období je však už obsahem jiné než předkládané práce.

³¹⁰ Srov. *tamtéž* s.31.

³¹¹ *In Našim jubileantám sborník příspěvků k počtě životního jubilea Věry Beránkové, prom.hist.,PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*)vydal:Státní ústřední archiv v Praze, 2000,s.158

³¹² Srov. KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. s. 230

³¹³ *Tamtéž*.

³¹⁴ *Tamtéž* s . 242.

ZÁVĚR

Olga Fierzová je důkazem toho, že člověk se nutně nemusí narodit v zemi, které účinným způsobem věnuje svůj život a do jejíhož osudu zasáhne. K tomu, aby to mohl udělat musí mít motiv, měl by se naučit jazyk té země a musí mít V.V. (vnitřní vedení). Olga Fierzová zasáhla do osudů této země tím, že ovlivnila životy (duše) několika stovek dětí., že Naslouchala jim, měla je ráda a dávala jim to najevo. Učila je objevovat dary, kterými mohou obohatit společenství i sebe. Lásku ke kráse, odpovědnost, trpělivost. Dodávala jim odvahu nenechat se odradit místním neúspěchem a hledat místo, kde se mohly uplatnit. Umožňovala jim prožívat radost z dobře vykonané práce. Spolu s Přemyslem Pittrem jim vytvořili azyl, kam se v případě potřeby mohly vrátet. Nemocné nebo poraněné léčili a dávali jim novou odvahu k životu. Učili je odpouštět. Umožnili jim vidět, že žádné zlo není nekonečné a spolupráce na dobrou léčí. Za hlavní přínos Olgy Fierzové považují její schopnost udržet se v pozadí a nenásilným způsobem pro dobro druhých předávat ty věci, které se naučila. Ať už se jednalo o dramatizaci nebo o spojování rodičů a dětí v poválečné vřavě.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Prameny

- FIERZ, Olga. Práce a zábava dětí. In *Zpravodaj Milíčova domu – příloha Sbratření č.2. r.14, s. 6(1938)Více se nepodařilo dohledat*
- FIERZ, Olga. *O výchově dítěte dramatizací*. Materiál z archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierz uložený v pedagogickém Muzeu J. A. Komenského. *Více se nepodařilo dohledat*.
- BLÁHA, Petr - ŠTĚPÁN Jan. Bibliografie Olgy Fierzové. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 56 - 60. ISBN 80-902528-4-2
- FIERZ, Olga. Léta mládí v Bruselu. In *Hovory 5 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1999. s. 9 - 19. ISBN 80-85942-41-0
- FIERZ, Olga. Zpět do vlasti (z „modrých sešitů“). In *Hovory 7 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk SEDLÁČKOVI. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2001. s. 17 - 26. ISBN 80-902528-6-9
- FIERZ, Olga. Moje spolupráce s hnutím pro mezinárodní smír – IFOR- roku 1926 (z modrých sešitů) In *Hovory 8-sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka Sedláčková a Zdeněk Sedláček. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2002. s. 8 - 17. ISBN 80-205528-8-5
- FIERZ, Olga. Dlouhá cesta za neznámým cílem (z „modrých sešitů“). In *Hovory 9-sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Z deníku Olgy Fierzové přeložili Blanka a Zdeněk Sedláčkovi. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s. 25 - 34. ISBN 80-86779-01-7,
- FIERZ, Olga. Jeden rok na jazykovém pomezí (z modrých sešitů) In *Hovory 10 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 65 výročí ozdravovny v Mýtě. ; Z deníku Olgy Fierzové přeložila Marie CHROBÁKOVÁ*, Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2004. s. 14 -21.,ISBN-86779-03-3
- FIERZOVÁ, Olga. *Dětské osudy*. 1. vyd. Praha. Spolek přátel mládeže a družstva Milíčův dům v Praze.1992, K vydání dal laskavé svolení spolek MILIDU v Curychu, který je držitelem autorských práv. 120 s.
- Příspěvek Olgy FIERZ do ankety: Znáte sílu a prostředky, které by mohly zabránit válkám?, Sbratření , 5/7:2-3.

KOHN, Pavel. O. Fierzová - život ve stínu. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 23-39. ISBN-85942-25-9

KHON, Pavel. Olga Fierzová – žena ve stínu. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 19-35. ISBN 80-902528-4-2

KOHN, Pavel. *Zámky naděje - děti Přemysla Pittra vzpomínají*. 2 vyd. Chomutov. L. Marek. 2011. 310 s. ISBN 978-80-87127-30-8

PITTER, Přemysl. Milíčův dům na pražském předměstí. In *Hovory 3 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce MUDr. Emila Vogla (1901 – 1977)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1997. s. 64-71. ISBN-85942-25-9

PITTER, Přemysl. *Výprava pěti chlapců k švýcarským ledovcům/Vahú. Březový svitek o Srubu přátelství*. Brno. L. Marek. 2005. 304 s. ISBN 80-86263-63-0

SEDLÁČKOVÁ, Blanka – SEDLÁČEK, Zdeněk. Dětství Olgy Fierzové. In *Hovory 4 - Sborník Nadace Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha – Památce Ralpha Hegnauera (1910 – 1997)*. Praha. Oliva, křesťanské nakladatelství a knihkupectví, spol. s.r.o., 1998. s. 52-57. ISBN 80-85942-35-6

SEDLÁČKOVÁ, Blanka. Autobiografie Olgy Fierzové v modrých sešitech (1900 – 1927). In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 61-63. ISBN 80-902528-4-2

Sekundární zdroje

BLÁHA, Petr - ŠTĚPÁN Jan. Bibliografie Olgy Fierzové. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 56. ISBN 80-902528-4-2

CETTL, Martina. Výchova dramatazací. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 146-151. ISBN 80-902528-4-2

FALTUSOVÁ, Magdaléna. *Milíčův dům Přemysla Pittra na pražském předměstí, příklad česko-německo-židovského soužití*. 1. vyd. Praha. Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze. 56 s. ISBN 978-80-86935-07-2

KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu*. 1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2009. 384 s. ISBN 978-80-7185-971-0

KOSATÍK, Pavel. „*Člověk má dělat to, nač má sílu*“ – *Život Olgy Havlové*. 1. vyd. Praha. Mladá fronta. 1997. 320 s. ISBN 80-204-0667-0

KŘEŠŤAN, Jiří. *Život Olgy Fierzové v Praze podle svědectví policejních spisů*. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s. 37-43. ISBN 80-902528-4-2

KŘEŠŤAN, Jiří. *Olga Fierzová v Praze* In *Našim jubilantkám sborník příspěvků k poctě životního jubilea Věry Beránkové, prom. hist., PHDR. Dagmar Culkové, a PHDR Marie Liškové*). 1. vyd. Praha. Státní ústřední archiv v Praze, 2000. s. 145-163. ISBN 80-85475-64-7

MATOUŠ, Miroslav. *Děti v péči Olgy Fierzové*. In *Hovory 6 - Sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, Referáty z mezinárodní konference „Žena ve stínu“*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2000. s.137-140. ISBN 80-902528-4-2

PÁNKOVÁ, Markéta. *Na okraj 30. výročí skonu Přemysla Pittra*. In *Hovory 12 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 30. výročí smrti Přemysla Pittra*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2006. s. 9. ISBN 80-86779-05-X

ŠTĚPÁN, Jan. *Milíčův dům*. In *Hovory 9 - sborník Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Praha k 70. Výročí otevření Milíčova domu*. Praha. Dingir, spol. s.r.o., 2003. s.15-17. ISBN 80-86779-01-7,

Terciální zdroje

Velká nástěnná mapa světových dějin. Praha. Kentaur a.s Polagrafia, 1992. ISBN 80-85285-06-1

KREJČÍ, Jaroslav. *Postižitelné proudy ději – civilizace a sociální formace, struktury a procesy, kultura a politika, revoluce a renesance, náboženství, národy a státy*. 1. vyd. Praha. Sociologické nakladatelství (SLON), 2002. ISBN 80-86429-09-1

LENDEROVÁ, Milena. *K hříchu i k modlitbě – žena v minulém století“*. 1. vyd. Praha. Mladá Fronta, 1999. ISBN 80-204-0737-5

KLIMEK, Antonín-HOFMAN, Petr. *Velké dějiny zemí koruny české.(Hlava šestá I/6, hlava sedmá III/3)*1. vyd. Praha. Ladislav Horáček – Paseka v Praze a Litomyšli. 2002. 384 s. ISBN 80-7185-425-5, ISBN 80-7185-264-3 (soubor),

Internetové stránky a elektronické dokumenty

http://cs.wikipedia.org/wiki/Spole%C4%8Dnost_n%C3%A1rod%C5%A

[cit. 9.4.2012]

<http://sestrylf3.unas.cz/pestalozzi.html> [cit. 7.4.2012]

<http://www.ssvp.wz.cz/Texty/vyvojovkadejiny.html> [cit. 2.2.2012]

<http://www.ioe.ac.uk/services/722.html> [cit. 4.4.2012]

<http://www.service-civil-international.org/main/sci/history/origin/ceresole-first-workcamps.html> [cit. 29. 3. 2012]

<http://www.zastarouprahu.cz/ruzne/huspomnik.htm> [cit. 30.března 2012]

http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/nomination/nomination.php?print=1&action=sow&showid=1866 [cit. 22.4.2012]

<http://www.archiweb.cz/news.php?action=show&type=6&id=9484> [cit. 1. dubna 2012]
[publikováno 17. dubna 2008] [cit. 8. dubna 2012]

<http://www.rozhlas.cz/plzen/publicistika/zprava/445133> publikováno 17. dubna 2008 [cit. 8. dubna 2012]

<http://www.slovník-cizich-slov.net/komuna/> [cit. 14. dubna 2012]

<http://nmpk.cz/node/114/> [23. dubna 2012]

<https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/13677/thema/1174> [cit. 6.2.2012]

<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/1402/JENSKÉ-SKOLSTVÍ-V-NIZOZEMÍ.html/> [cit. 7.4.2012]

<http://www.ssvp.wz.cz/Texty/vyvojovkadejiny.html>) [cit. 2. 2. 2012]]

<https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/13677/thema/1174> [cit.2.2.2012]

<http://forusa.org/about/history> [cit. 10. dubna 2012]

<http://www.archiweb.cz/news.php?action=show&type=6&id=9484> [cit. 1. dubna 2012]

SEZNAM VYOBRZENÍ

Obr.1 Pobytová karta Olgy FIERZ	52
(ZDROJ: SÚA)	
Obr.2 Milíčův dům v roce 1937	52
ZDROJ: Archiv Přemysla Pittera a Olgy Fierz uložený v pedagogickém Muzeu J. A. Komenského.	
Obr.3 Osazenstvo Milíčova domu ve třicátých letech	53
ZDROJ: Archiv Přemysla Pittera a Olgy Fierz uložený v pedagogickém Muzeu J. A. Komenského.	
Obr.4 Děti z koncentračních táborů – Štířín	53
ZDROJ: Archiv Přemysla Pittera a Olgy Fierz uložený v pedagogickém Muzeu J. A. Komenského.	
Obr.5 Hledané děti	54
ZDROJ: Archiv Přemysla Pittera a Olgy Fierz uložený v pedagogickém Muzeu J. A. Komenského.	
Obr.6 Olga Fierzová, Affoltern, 1976	54
ZDROJ: Archiv Přemysla Pittera a Olgy Fierz uložený v pedagogickém Muzeu J. A. Komenského.	

Obr.3 - Osazenstvo Milíčova domu ve třicátých letech: zleva Přemysl Pitter, Anna a Josef Rottovi, Olga Fierzová, Milada Horáková, Anna Pohorská, Ferdinand Krch

Obr.4 - Děti z koncentračních táborů - Štiřín

Obr.5 - Hledané děti

Obr.6- Olga Fierzová, Affoltern, 1976

Summary

Humanitární činnost švýcarské pedagožky Olgy Fierzové (1900-1990)

Olga Fierz and Her Humanitarian Activities

Ing. Veronika Handová

The main goal of this thesis is to introduce Olga Fierz, describe her humanitarian action and find her specific contribution to our lives. The results of critical research show that Olga Fierz has relatively hard destiny. She went through variant changes from her early childhood. This enabled her to confront more actively than her contemporary to the problems, which moved the Europe at the beginning of 20th century (peace movement, the role of man and woman in the society, etc.). She was forced to clarify her relation to the money, people, family and children at a very early age. She understood, how important is the way how we perceive ourselves at the beginning of our life. She gave another filling to the role of educators. She was at the beginning the aunt and then the mother for hundreds of children. I believe that some opinions and attitudes of Olga Fierz, which are described in this thesis could help modern man to fulfill his life better.